

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 PÉNTEK május 14.

134. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. I. (Leibach-palota)

A bezdáni olvasó

Alig egy héttel ezelőtt adtunk arról hírt, hogy a belügyminiszter nem engedélyezte a bezdáni magyar olvasókör alapszabályait a szerb csitaonicában is. Most jött a hír, hogy a román kormány még a leu romlása előtt harmincezer lei államségélyt utalt ki az Erdélyi Magyar Irodalmi Társaság támogatására.

Állítsuk egymás mellé a két tény.

Harmincezer lei nem nagy összeg. Nem lesz gazdag az, aki kapja s nem lesz szegény az, aki adja. Harmincezer lei alig elegendő arra, hogy egyellen magyar könyv megjelenését megkönnyítse. És mégis milyen sokat jelent, ha a román kormány adja az erdélyi magyar irodalmi társaságnak. Türelmet és elfogulatlan-ságot, buzdítást és bátorítást jelent: kulturprogramot ad.

Nem akarunk ildomtalanok lenni s a szerb demokrácia tradícióinak letéteményesei lé a bukaresti példát nem akarjuk utánzásra érdemes mintaként odatar-tani. Bezdan nem a világ közepe, nem közepe még csak a jugo-szláviai magyarság szűk világának sem, a bezdáni olvasókör dolga bizonyára nem állami ügy. Nem függ tőle a kormány helyzete, a dinár kurzusa, a nemzet meg-egyezés sorsa. Az ország poli-tikusai közül sokan bizonyára azt sem tudják, hogy az országnak van Bezdan községe is, s bizonyára senkisé tudja, hogy a bezdáni olvasókörnek milyen kérése volt az államhatalomhoz. Annál tiszt-bban, annál hamisíthatatlanab-bul nyilatkozik az ilyen kis dol-gokban is az államraison.

Nem akarunk alkotmányra, tör-vényre, nemzetközi szerződésekre hivatkozni. Megtanultuk már, hogy a törvény végrehajtói „nemzeti munkájában” sokszor nem en-gedik magukat a törvény rendel-kezéseivel zavartatni. Nem is ké-rünk most politikai demokráciát, csak: kulturdemokráciát. Legyen szabad magyarul olvasni azoknak, akik nem tudnak más nyelven ol-vasni. A betű előtt — legyen min-denki egyenlő.

A bezdáni olvasó sorsáért — minima non curat praetor — nem tehetjük felelőssé az ország sor-sának intézőit. De az ország sor-sának intézői felelőssé teherik azokat, akik az ilyen intézkedéseket tanácsolják, javasolják, aki- az ilyen intézkedéseket kieszköz-lik. Senki se tagadhatja immár, hogy a magyarság fentartás nél-külű őszinteséggel, a békülékeny-ség szellemében keresi és kívánja

szok támogató segítségét, akiknek ezére bízta az ország többsége s a korona bírálma az állam ügyeinek követlen intézését. A ilyen kis dolgok nagy tanulságai-val — mint amilyen a bezdáni magyar olvasókör működésének megtagadásához fűződik — szabad-e az alárendelt közegeknek diszkreditálni a kormányzat szel-e-mét s a kormányzók kijelentéseinek súlyát.

A Vajdaság inkább lelkes és jószándéku, mint hivatásos írói megakarták alakítani a Vajdasági Magyar Írók Társaságát. El is készítettek az alapszabályokat, föl is terjesztették a kormányhoz

jóváhagyás végett. A kormány azonban nem erősítette meg az alapszabályokat. Az Erdélyi Magyar Irodalmi Társaság pedig — harmincezer lei államségélyt ka-pott.

Akkor azt hittük, nem szabad magyarul írni. Most azt kell hi-tünk, nem szabad magyarul ol-vasni sem? Mi rtenedi meg a kormány, miért engedik meg a kormányzópartok, miért engedi meg a kormányzópartok vajda-sági exponensei, hogy a gyorsan általánosító rosszhiszeműség az ő akaratukkal, az ő helyeslésükkel vesse össze a bezdáni eset ta-nulságait. Miért tünk meg, hogy

a kormányprogramnak s a kor-mányzópartok gondolkodásmód-jának és érzésvilágának megnyi-ltkozását lássa a felületes itél-kezés a bezdáni példában. A bezdáni magyarok érdeke a Vaj-daság békéjének, a vajdaságiak békéjének érdeke is s ehhez a békéhez politikai érdek, sőt poli-tikusok érdeke is fűződik.

Ne csukják hát be a bezdáni olvasókört, ne csukják be a kö-reledő béke előtt — az ajtót. A bezdáni olvasó ne csak olyan olvasó legyen, amin meg nem hallgatott kéréseinket, orvosolat-lan sérelmeinket tudjuk elimád-kozni.

Pilsudszky csapatai véres harcok után csütörtök hajnalban bevonultak Varsóba

A harcoknak több száz halottja van — A kormány beadta lemondását — A forradalmárok megszállták a középületeket

Varsóból jelentik: Pilsudsky marsal csapatai kétórás kemény ütközet után csütörtökön hajnalban bevonul-tak Varsóba.

A kormányhű csapatok a város ut-cáin barrikádokat emeltek és szem-beszálltak a felkelőkkel, akik csak véres utcai harcok árán tudták a hivatalos épületeket elfoglalni. A forradalmárok először a belügy-minisztériumot, aztán a miniszterel-nökségi épületet szállták meg.

A barrikád-harc főleg a belügy-

minisztérium előtt követelt sok áldozatot, ahol több száz halot-tat hagytak vissza a kormány-csapatok.

Reggel nyolc órakor Pilsudsky csa-patai a város összes középületeit megszállták.

A kormány beadta lemondását és több miniszter elhagyta Varsót.

Pilsudsky marsal a bevonulás után nyomban érintkezésbe lépett a köztársaság elnökével, akit felszó-lított, hogy új kormányt nevezzen ki.

A forradalmárok

proklamációt hocsajtottak ki, melyben bejelentik az állam-csínyt és nyugalomra intik a lakosságot.

A forradalmárok győzelme egy-előre még nem teljes, mert az or-szág déli városában a tegyveres erő kitart Vitosék mellett. Varsóban rendkívül nagy a pánik; a jobboldali pártok vezetői közül sokan elmenek-ültek, miután attól tartanak, hogy Pilsudsky marsal börtönbe veti őket.

Az angol bányamunkások a szakszervezeti főtanács ellen

A bányászok árulással vádolják a szakszervezeti vezetőket — A kormány megszüntette a kivételes intézkedéseket

Megindult a munka Angliában

Londonból jelentik: A szakszer-vezeti főtanács utasítását a leg-több városban már végrehajtották.

Londonban csütörtökön meg-indult a forgalom a földalatti és a helyi vasutakon. A fővonalakon egyelőre még állnak a vonatok, de a vasutigazgatóság hirdelméve szerint

a pénteki napon a vonatok már rendszeren közlekednek.

A vidéki városokban csupán kisebb munkáskategóriák álltak munkába, a munkások zöme még nem teljesítette a főtanács utasításait. Azokban a városokban, ahol a radikális ve-zéreknek van befolyásuk,

a munkások nem akariák a sztrájkot abbahagyni

és azt hangoztatják, hogy a fő-tanács minden komoly garancia nél-külű kapitulált. A munkásoknak ezt a hangulatát a bányászok vezetői

igyekeznek kihasználni a szakszer-vezetek mérsékeltbb vezetői ellen.

A bányászok szakszervezete csütörtökön étes hangu nyilat-kozatot adott ki, melyben az-zal vádolja a főtanácsot, hogy elárulta a munkásságot.

A szakszervezetek vezetői attól tar-tanak, hogy a bányászok makacs-sága újból kritikus helyzetet terem.

A kormány megszüntette a statáriumot

A kormány megszüntette az ösz-szes rendkívüli intézkedéseket, ane-lveket a sztrájk alkalmából életbe-léptetett, kivéve azokat, amelyek az ország szénszükségletének ellátását biztosítják.

A király manifesztuma

A király manifesztumot intézett Anglia népéhez az általános sztrájk

befejezése alkalmából, amely a kö-vetkezőképpen hangzik:

— Az angol nép olyan időszak végére ért ma, amely minden jó ha-zait sulvos aggodalommal tölt el. Az általános sztrájk befejezésével igen fontos, hogy az egész angol nép összefogjon, hogy a sztrájk által okozott bajok jóvátehetőek legyenek. A ráncváró feladatot csak úgy old-juk meg, ha az ország minden jó-ézésű polgára kiveszi a részét a munkából. Komoly munkával ez a törekvés, ha nehezen is, de sikerülni fog. Felejtjük el azokat a keserűsé-geket, amelyeket az utolsó napok valamennyiünkben kiváltottak és gondoljunk elégtétellel arra, hogy a megpróbáltatás óráiban is ugy-szólván az egész ország népe fe-gyelmezettségének adta kitünő je-lét. Működünk össze valamennyien, hogy megteremtjük a békét.

Szigoru rendelet

a borbélyüzletek tisztántartásáról
A szubotici rendőrség ellenőrzi
a borbélyműhelyeket

A közegészségügyi minisztérium 1919. július 16-án rendeletet adott ki a borbélyüzletek tisztántartásáról. A rendeletet a borbélyok nagy része nem tartotta be, a szubotici közegészségügyi hatóságok azonban elhatározták, hogy a jövőben szigorúan ügyelni fognak a rendelet betartására. A rendeletet megküldték az Ipartestület vezetőségének, amely felhívja a borbélyokat, hogy hétfőn délután három órakor jelenjenek meg az Ipartestületben a rendelet átvétele végett.

A rendelet szerint csak a közegészségügyi hatóság engedélyével lehet borbélyüzletet nyitni és a borbélyüzletekben csak orvosilag megvizsgált és egészségesnek talált személyzet dolgozhat. A személyzetnek fehér kabátot kell viselniük és minden beretválás előtt kezet kell mosni. A pamaccsal való szappanozás szigorúan tilos és csak abban az esetben szabad ecsettel szappanozni, ha azt a vendég hozza magával. A beretvát és az ollót használat előtt legalább tizenöt percig tiszta alkoholban kell tartani. Más fertőtlenítőszer használata erre a célra szigorúan tilos. Szívacsot nem szabad használni, hacsak az nem a vendég tulajdona.

A rendelet végül elrendeli, hogy a borbélyok kötelesek ellenőrző könyvet tartani, amelybe minden vendégnek joga van megfigyelést bejegyezni. Aki a rendeletet nem tartja be, harminc napig terjedhető elzárással, vagy százötven dinár pénzbírsággal büntethető.

A rendőrség és az egészségügyi hatóság szigorúan ellenőrzi fogja a rendelet végrehajtását.

Koldusok alkonya

Szubotican rendeletileg
megtiltották a koldulást

A koldulás mindenkor a legkényelme-
sebb és legegyszerűbb módja volt a
megélhetésnek. Az ember kiállt egy
forgalmas sarokra és kuncorált. Aki
szépen tudott gajdolni, az száz dinárt
is megkeresett estig, véres verejték
nélkül. Közben napkurázolt és tapasztal-
latokat gyűjtött az élethől ellesve. A
szegény kereskedő ugyanígy sütké-
rezik a boltajtóban, de az ő kalapjába
nem tesz egy dinárt a kutya se. Mert
a kalmár az ur, neki szabad adót fi-
zetni, hitközségi pótlékot és ha nagyon
sagyba viszi a rongyszedést, hát
csödbe is juthat. Mégis, ennyi nyilván-
való előny mellett, a kereskedők las-
san elfogynak egy szálig, míg a koldu-
sok szaporodnak. Azért mult időben,
mert mátol fogva Szubotican rendeleti-
leg tilos a koldusnak szaporodni. Ter-
mészetesen nem biológiai értelemben
A koldulást csupán, mint műfajt szün-
fették be. Egy iparággal ismét kevesebb
és Szubotica egy helyi specialitással
lett ismét árva.

A veneciei Szent Márk tér a galamb-
lajról nevezetes. Szubotica a koldusai-
ról. Am a jó vidéki nászutasok azért
nem tódlanak ide, hogy gyönyörködje-
nek a lépten-nyomon rájuk akaszkozó
kéregetőkben. Szinte hihetetlen, de
mégis így van: a szereelmes párok nem
ültetnek a vállakra egy-egy festői
rongyokba öltözött koldust, hogy így
kefotografáltassák magukat. Direkt
zért módon mellőzik városunkat.
Ugyilászik ezt vette nagyon a szívére
a hatóság és ezért adta ki azt a drákól
rendeletet, amely egyetlen tollvonással
tilos a koldusokat a szubotici föld

szinéről. Ma razzia volt a városban és
összejogdosták az összes koldusokat. A
kihallgatások során érdekes dolgok de-
rültek ki. Egy öreg, toprongyos, pisz-
kos férfi bevallotta, hogy neki háza
van a Vuicsidolban. Egy vénasszony,
aki mankón szokta körbe botorkálni az
uocákat, két gyermek és egy kecske
fölött rendelkezik. A gyermekek külön-
böző forgalmas sarkokon dolgoznak.
A kecske tejet ad.

Egy másik tettenért ömérzetesen til-
takozott;

— Kérem én nem koldultam! Nekem
önként adtak!

A rendőrség sorra megvizsgálta va-
lamennyiük anyagi és családi állapo-
tát. Aki rá van utalva azt beutalják a
szegényháza, aki pedig álkoldus és ál-
nyomorult, azt megbüntetik csavargás-
ért. Szubotican lámpával se lehet töb-
bet koldust találni — legalább három
napig.

Most még csak a szegénységet kel-
lene rendeletileg megszüntetni, akkor
aztán igazán minden rendbejönne.

Meg kell menteni a Vajdaságot

Apróságok, amelyek sokat jelentenek

A szubotici radikális párt néhány
afapítótárgya kivált a párt köteléké-
ből, mert a párt mostani vezetői nem
vették figyelembe megjegyzéseiket,
kivánságukat, követeléseiket.

Néhány szubotici ösradikális, kö-
zöttük Crnkovic Iván volt képviselő
már napok óta kopogtat más klubok
ajtaján és bebocsátást kér. Tár-
gyalnak, megbeszéléseket folytat-
nak, de végül mindenhol a remélt
siker és eredmény nélkül tá-
voznak. Senki, egy párt sem akarja,
tudja őket megérteni!

A disszidensek hétévi küzködés
és birkozás után most, végre, po-
rondra álltak és nyíltan hangoztatják:
— **Meg kell menteni a Vajdaságot!**
Ez a jelszavuk az új disszidenseknek
akik harcot hirdettek és sikert igér-
nek a Vajdaság annyi sokféle vi-
szontagságon keresztül ment né-
pének.

Crnkovic és Krnyajszki riadót
fújtak a vajdaságnak, akik, mint
az előjelekből látszik, a víz alá buk-
nak ennek a mentőcsónaknak lát-
tára.

A panamát, a korrupciót a leg-
többben »kijáras« néven ismerik. »Ki-
járó« pedig majdnem minden po-
litikai férfi, akit nálunk népiesen
kortesnek neveznek.

Eszerint minden »politikus« kor-
rupt. És ebben van valami logika is.
A mai idők politikája nem más,
mint az állami Wertheim-kasszának
kifosztása, provízió-rendszer és
nem Bach, hanem Pasics Rada kor-
szaka, amikor minden kvalifikált és

kvalifikálatlan »politizálhat.«

Ez a politika teszi koldussá a
tartományokat, ahol a nép többféle
nyelvet beszél.

Nem tulozunk, amikor fájdalmas
jajra nyílik a szájunk. Nem vagyunk
ellenségek, hanem hazafiak vagyunk
akkor is, amikor ökölbe szorul a
kezünk, mert akkor is csak azt kö-
veteljük, hogy végre ébredj álma-
időből szerb, bunyevác, magyar és
legyen meg a te akaratod.

Nem egyszer mutattuk ki, hogy
az összes tartományok közül a Vaj-
daság fizeti a legtöbb adót és amíg
Szerbia területén nem ismerték a
pótadókat, addig a Vajdaság ezen a
cimen milliárdokat küldött Beo-
gradba.

Beogradban, Szokopljában, Nis-
ben, ahol jártam, ma már lakatlan
emeletes paloták nyulnak a magas-
ba és a Vajdaságban ma már csak
a mult gazdagság emlékei vannak,
amelyek a csödtömeggondokok-
nak szolgáltatnak busás jövedelmet.

Szegény szerbek, bunyevácok és
magyarok meg németek, akik min-
dig békében és egyetértésben él-
tek testvériesen az apai rögökön,
kérő kezekkel merednek alamizs-
náért.

»Könvörgöm, uram, csak ötven-
százalékos egyenlőséget legalább...«

Ezek után joggal kérdezhetjük,
ez-e Miletic Szvetozár és Tomics
Jása szelleme, amit mostanában lel-
kesen ünnepeztünk.

Sokosics József

Romániai rablógyilkosok agyonlőtték a jarkováci rendőrbiztost

Izgalmias hajza a bánáti falvak fosztogatói után — A becs-
kerekci cukorgyári gyilkosság értelmi szerzője az egyik tettes

Becskekéről jelentik: A bánáti Uzdin
község környékén évek óta rablóbanda
garázdálkodik, amelyet a hatóságok
mindéddig nem tudtak kézrekeríteni.
Kedden este újabb rablótámadás tör-
tént, Dopljana Ádám földműves házá-
nak ablakán este tíz óra tájban kopog-
tattak. A gazda kiment és három fegy-
veres embert talált az uccán, akik
nyomban ráfogták fegyverüket és fel-
szólították, hogy menjen be velük a
házba.

A támadók a gazdát és családját
bezárták egy szobába, azután mun-
kához láttak a lakásban, amelyet
teljesen kifosztottak. Nagymennyisé-
gű ruhát, ózont arany dukátot és
hatezer dinár készpénzt szedtek
össze

a szobában, amelyet teljesen feladtak.
A rablók holmik értéke huszoneg-har-
mincezer dinárra rug.

A rablók ezután eltávoztak és gyalog
váltak neki az éjszakának. Szerdán
reggel Jarkovác határában Dragisics
Bogoljub jarkováci rendőrbiztosnak jel-

tűnt a három gyanús ember, akik nagy
batyukat cipeltek a hátukon. Megállitot-
ta őket és felszólította, hogy kövessék
a község házára. A három ember elin-
dult a rendőrbiztos után és nyugodtan
mentek vele addig, amíg a Versava-csa-
torna hídjára nem értek.

A hídon hirtelen mind a hárman re-
volvert rántottak és lövöldözni
kezdtek a rendőrbiztosra. Összesen
öt lövést adtak le, amelyek közül egy
golyó a rendőrbiztost szemébe ta-
lálta és a fejébe hatolt. Dragisics
rendőrbiztos nyomban összeesett,
a rablók pedig futásnak eredtek. A lö-
vések zajára a falu emberei figyelme-
stek és amikor látták, hogy mi történt,
sietve a község házára mentek, ahol ér-
tesítették az aljegyzőt a támadásról. Az
aljegyző nyolc kocsin nyolc csendőrrel
és számos falubeli emberrel üldözö-
verte a menekülő rablókat. A rendőr-
vezetőt közben a község házára szállí-
tották, ahol rövid idő múlva kiszene-
dett.

Az üldözők csapata a román határ

irányában, Kanak és Sipovó között fekvő
erdőben megpillantotta a rablókat,
akik azonban az üldözők közelédtére
egyszerre eltűntek. Kutatni kezdtek utá-
nak az erdőben és végre mind a három
rablógyilkost egy fa tetején találták
meg. A csendőrök legyvert fogták a
rablógyilkosokra, akik csak ekkor
szálltak le a fáról és megadták magu-
kat. A rablógyilkosok egyike Lifa Va-
szilije, aki már ismeretes a hatóságok
előtt, mert ő volt az 1921 júliusában tör-
tént becskerekci cukorgyári rablógyil-
kosság értelmi szerzője. Társai vallo-
mása szerint Lifa készítette elő a cukor-
gyári rablógyilkosságot, amelyben csak
azért nem vett részt, mert időközben
a csendőrség más ügy miatt elfogta és
azután megszökött a fogságból. A má-
sik két-rablógyilkos Almazan Jován és
Karapas Konstantin. Mind a hárman ro-
mániai lakosok és

román területről jártak át a Bánát-
ba, ahol számtalan bűncselekményt
követtek el, melyeknek végrehajtá-
sa után mindig visszaszöktek hazá-
jukba.

Az elfogott rablógyilkosokat Kovacs-
cára szállították, ahol csütörtök délelőtt
kezdte meg a kihallgatásukat Koláro-
vics Dusan főszolgabíró. A vizsgálatban
résztvesz az uzdini, sztarileci és bókat
csendőrség, Beismerték Dopljana Ádám
házának kifosztását, valamint a jarko-
váci rendőrbiztos meggyilkolását. Val-
lomásuk szerint a rendőrbiztost Alma-
zan Jován revolverének golyója találta
el. Ezenkívül számtalan bűncselekmény
elkövetését ismerték be, többek között
Tomasevácon is kifosztottak egy házat,
Jarkovácou három lovat loptak. Uzdin-
ban pedig sok lopást és betörést követ-
tek el. A vizsgálat most annak megállá-
pítására irányul, hogy hol tartózkodik
az a nagyobb rablóbanda, amelynek a
három rablógyilkos is tagja.

A bűnös alkohol

Négy embert súlyosan megsebesít-
ett Kulpinban egy részeg
földműves

A kulpini Rumén Sztevan-féle koc-
mában szerdán éjjel egy kulpini föld-
műves borzalmas vérengzést vitt végbe.
Sztankov Glisa kulpini földműves
együtt borozott Krsztic Iván földmű-
vessel, aki távozóban elcserele a botját
Sztankovéval, mire Sztankov éktelen
szidalmak közt Krszticsre vetette ma-
gát, de a kocsmában jelen volt Rakics
Viada szétválasztotta őket. Sztankov
ezért Rakicsra vetette magát, székét
kapott fel és azzal úgy vágta fejbe Ra-
kicsot, hogy az vértől elboritva eszmé-
letlenül rogyott össze.

Kundenko Grigorije orosz menekült
történetesen szintén jelen volt a koc-
smában. Sztankov látta, hogy az orosz a
földön heverő embernek segélyt nyújt,
erre kést ragadott és az orosz arcba
szurta. A saurás oly szerenesetlenül érte
az orosz, hogy jobb szemé kifolyt.

A kocsmában ekkorára már nagy zaj
volt, amit az uccáról meghallott Mravik
Sztevan glozsáni cipész és kíváncsian
benézett a kocsmába ajtón. Sztankov ezt
észrevette, kirontott az uccára és kést
több ízben az előtte ismeretlen ember
fejébe szurta.

Sztankov ezután az uccákon helyon-
gott, ahol találkozott Krsztic Ivánnal,
akivel már a vendéglőben dulakodott.
Sztankov szó nélkül belédöfte a kést
és légykán és hasán súlyos sebeket
ejtett.

A kulpini rendőrség telefonon érte-
sítette a történetekről a bácsapetrováci
csendőrséget, amely dr. Schusztar Jó-
zsef bácsapetrováci községi orvossal a
tett színhelyére sietett és a sebesülteket
első orvosi segélyben részesítette. A
csendőrség letartóztatta a vérengző
Sztankovot és a noviszádi ügyészség
fogházába kísérte.

Kundenko és Krsztic sebesülései élet-
veszélyesek.

KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

A krassászörénymegyei magyar telepesek ügyében elrendelték a revíziót, amelyhez a kolozsvári Ellenzék a következő megjegyzéseket fűzi: „Évek óta tartó kínzó bizonytalanság és a lelket emésztő nyugtalanság és keserűség után megnyugtató fordulat köszöntött be a krassászörénymegyei magyar telepésközségek szomorú életében. Lehet, hogy az új kormány a magyarság megnyugtató érdekében szükségesnek látott belépő intézkedése, lehet, hogy a közelgő országos választásokra tekintettel a magyarság körében a bizalomkeltés megteremtésére irányuló szándék, hozta létre a Comitetul agrar intézkedését, egy azonban bizonyos, hogy az évek óta emésztő bizonytalanságban és kínzó aggodalmak között élő krassászörénymegyei magyar telepesek lelkeről elvette azt a gyötrelmes lidércnyomást. A Comitetul agrar f. 4. 4638 számú rendelkezése ugyanis arra utasítja a megyei és járási agrárhatóságokat, hogy Bálnic, Bégamonosior, Bodófalva, Igazfalva, Nőrincse, Szapáryfalva, Valea Lunga és Vásáros szörénymegyei magyar telepésközségekben a megindított kizárólagos eljárás azonnal szüntessék be. Azokat a területeket, amelyeket a magyar telepesgazdák már elvettek, de az igényjogosultakból kiszemelték között még nem osztottak szét, vissza kell adni a magyar telepeseknek addig, amíg a Comitetul Agrar a telepesek ügyének revízió alá vétele során véglegesen dönteni fog.

*

A szlovenszói magyar nemzeti párt garamvölgyi népgyűlései közül kiemelkedik a vasárnapon Alsószecsén megtartott népgyűlés, amelyen Koczor Gyula nemzeti képviselő az aktuális politikai kérdéseket fejtegette.

— A kormány, mondotta többek között a szónok kártartva folytatja a kisebbségek elnyomására irányuló politikáját. Kormánytöbbség nincs, a hivatalnokkormány érzi a kisebbségek elkeseredésének a politikai életre nehezedő súlyát, azonban nem keresi az orvoslást. A cseh sovinizmus nem akarja észrevenni, hogy itt az ország lakosságának a fele más nemzetiségű. Az ilyen kormányzat csak átmeneti jellegű lehet, mert végül is meg kell szüntetni a sérelmes politikát, amely a nemzetiségek megfojtására tör. A magyarság ellen irányuló földreformmal nem csupán a nagybirtokot teszik tönkre, hanem a zsellért és gazdasági alkalmazottat és a cselédet is. A telepesnek nem kell munkás, maga végez el mindent, a maradék birtok tulajdonosa pedig nem alkalmaz magyar munkást. A magyar földesnek csak a kivándorlót bot jut osztályrészül.

*

Az erdélyi magyar párt elnöki tanácsa szöveget intézett a magyarsághoz, amelyet valamennyi erdélyi magyar lap közölt. A szöveg a következőképpen hangzik: „Magyar Testvérek! Kisebbségi sorsunk immár hét éves küzdelme ut. minden ediginél nevezetesebb fordulóhoz jutott. A pártvezetőség beható tárgyalások után választási egyezményt (kártelet) kötött az Averescu miniszter elnöklété alatt álló néppárttal. Ez az egyezmény, míg egyfelől közművelődésünk, gazdasági életünk és egyéni szabadságunk több nevezetes kérdésében biztosítja súlyos sérelmeink orvoslását, illetőleg lehetővé teszi számáranyunk és jelentőségünknek megfelelően joggal igényelt érvényesülésünket a törvényhozó testületben, másfelől arra kötelez, hogy a kamarai képviselői és szenátori — küszöbön álló — általános választásokon együtt haladjunk a kormányt támogató néppárttal, illetve a törvénynek meg-

felelően, úgynevezett kártelet alapján, megyénkint közös listával szavazunk. Magyarok! Hallgassatok mindennél pártunk vezetőire és kövessétek az ő utasításait, értsétek meg, hogy nagy dolgról van szó. Bizonyosságot kell tennünk a magyarság egységéről és az ezen nyugvó erkölcsi erőről. Amilyen mértékben teszték ezt, abban a mértékben várható sorsotok jobbrafordulása, mert az egység, amellyel meg fogtok felelni a felhívásnak, imponálni fog minden irányban, bizonyosságot tesz a magyarságnak, mint szövetségeseinek értékéről és ezzel bizalmat

kelt, tekintélyt szerez és a jövőre növeli erőnket. Félre tehát a megtévesztésre szánt hamis jelszavakkal, félre az álpróciákkal. Nem barátotok, de ellenségeitek, aki most erőnk legbiztosabb alapja, jobb jövőnk legbecesebb biztosítéka: az egység ellen tör. Teljes bizalommal tártuk fel előttetek a helyzetet, ezzel szemben mi is bizalmat kérünk és várunk. Komoly megfontolással határozzuk el magunkat, a néppárttal kötött választási egyezményre. Isten úgy áldjon meg benneteket, amint csatlakodni fogtok. Mi az őszinte testvéri szeretet melegével szólnak hoz-

zatok, de azokkal szemben, akik nem akarják ezt a hangot megérteni és szembehelyezkednek a választási egyezmény parancsolta kötelezettségeknek, ráio szívvel, de teljes erővel leszünk kénytelennek érvényt szerezni a központi intézőbizottság egyhanguan hozott azon határozatának, amellyel a választási egyezmény betartását, minden magyarul szemben, a pártúság és ezáltal a magyar becsület védőpajzsa alá helyezte. Kolozsvár, 1926 május 11. Az országos magyar párt elnöki tanácsa nevében: gróf Bethlen György elnök, dr. Deák Gyula főtitkár.

Egy évi és három hónapi fogházra ítélték Pasics Rádát

A beográdi elsőfokú bíróság becsületsértésben és rágalalmazásban mondotta ki bűnösnek a volt miniszterelnök fiát — A bíróság bebizonyítottak vette, hogy Pasics Rada hat millió cseh korona kijárási díjat fogadott el — A főtárgyalás közönsége lelkesen megélt a bíróságot — Sztojadinovics Dragisa jótékony célra adja a kártérítést

Az ítélethirdetés után tüntettek a korrupció ellen

Beogradból jelentik: A beográdi elsőfokú bíróság csütörtökön délelőtt hirdette ki az ítéletet Sztojadinovics Dragisának Pasics Rada ellen indított rágalalmazási perében. Az ítélethirdetést rendkívül nagy érdeklődés előzte meg és bár a tárgyalás megnyitását csak délelőtti tízenegy órára tűzték ki, már tíz óra előtt a kíváncsiak nagy tömege lepte el a törvényszék folyosóit és vette körül a bíróság épületét.

Pontban tízenegy órakor nyitották ki a főtárgyalási terem ajtaját. Először az ügyvédek bocsátották be és Sztojadinovics Dragisát, azután az újságírók jutottak be a terembe, majd

a terem biztos az ajtóban háromszor harsányan szólította Pasics Rádát.

Természetesen senki sem jelentkezett: **Pasics Rada Abházsiában nyaral.**

A közönségnek természetesen csak egy része fért el a terembe, de az ajtókat nyitva hagyták, hogy legalább hangfoszlányok juthassanak a kintrekedtekhez.

Negyed tízenkettő előtt néhány perccel vonult be a bíróság, élén Petrovics Milutin főtárgyalási elnökkel. Az elnök elfoglalja helyét és felszólítja Nikolics bírót az ítélet felolvasására.

A bíró monoton hangon kezdi olvasni az ítélet ténymegállapításait és az indokolást

és csak ezután következett az ítélet rendelkező részének kihirdetése.

Nikolics bíró gyors felolvasását alig lehetett érteni és halotti csendben feszülten figyelt mindenki, amikor a bíró a három részre tagolt ítéletet olvasta:

1. Pasics Rada a beográdi *Novosti* 1924 július 25-iki számában nyilatkozatot tett közzé, amelyben a következőket mondta: „Kézemügyébe akadt egy haszontalan ember.”

Ez a kifejezés kimeríti a becsületsértés kritériumát.

A cikk további része azt mondja: „Ez az ember Sztojadinovics Dragisa, akinek az a célja, hogy engem megszaroljon.”

Ez a kijelentés rágalmazás.

Ehondra még a nyilatkozat, hogy Sztojadinovics Dragisa olyan szerepet játszik, amelyet a büntető törvénykönyv szigorúan büntet, majd hozzá teszi: „nyilvános polémikába bocsátkoztam egy emberrel, aki ebben a kampányban a zsebembe dolgozott.”

Az ítélet szerinti Pasics Rada ezzel nyíltan megálmazta Sztojadinovics Dragisát, mert

a bíróság nem látja be igazoltnak Pasics Radának azt az állítását,

hogy Sztojadinovics Dragisa őt megakarta zsarolni.

Ezzel szemben Ikkics Pavle és Ikkics Gyura vallomása igazolta, hogy Sztojadinovics Dragisa, mint Milin Mária megbízottja a Milin asszonynak járó pénzt követelte Pasics Radától.

Dr. Tartaja Emer eskü alatt vallotta, hogy

Pasics Radának megbízása volt, hogy az államtól megszerezze a cseh vagon részvénytársaság pénzét és ezért kétféle cseh koronát kapott, mint az intervencióért járó provízió első részletét.

Bebizonyosodott, hogy Pasics Rada köteles volt ebből Milin asszonynak egymillió cseh koronát fizetni és ezer darab tőrvöljé résztvevőt. Pasics Tartaja után ötvízézer dinárt és ötszáz darab részvényt adott Milin Mária és később fizetett még négyszázezer dinárt.

Vucsetics Jurajnak, a Szlavenszka Banka pénztárosának leveléből megállapította a bíróság, hogy

Pasics Rada, mint províziójának második részletét hatmillió cseh koronát fölvetett és Sztojadinovics Dragisa jogosan követelte ebből Milin asszony részét.

2. A *Politika* 1925 december 11-iki számában azt írta Pasics Rada, hogy Sztojadinovics Dragisa jogtalanul jutott az idegen levél birtokába. Ez és ugyanennek a cikknek későbbi kifejezései kimerítik a becsületsértés és rágalmazás tényálladékát.

3. Pasics Rada a *Politika* 1926 március 21-én megjelent számában megismételte a *Novostiban* közzétett állításait és hozzátette, hogy **egy olyan ember közeledett felém, akít a *Novostiban* ha-**

szontalan iráternak neveztem. Ezzel Pasics Rada ismét becsületsértést követett el, majd újból megrálmazta Sztojadinovics Dragisát, hogy a zsebe ellen tört.

Nikolics bíró a felolvasását ezzel befejezte, felállt Petrovics Milutin elnök és kijelentette, hogy az ítélet első részében körülírt büncselekmények tekintetében a bíróság a régi sajtótörvény alapján ítélték, a második és harmadik vádpontra vonatkozólag pedig az új törvény rendelkezéseit alkalmazta és ezek alapján a bíróság a következő ítéletet hozta:

Az első cikkben foglalt becsületsértésért Pasics Radát egy hónapi, a rágalalmazásért két hónapi, a második becsületsértésért három hónapi, a rágalalmazásért hat hónapi fogházra és tízenötezer dinár pénzbírságra, a harmadik cikkben foglalt rágalalmazásért három hónapi elzárásra, tehát összesen egy évi és három hónapi fogházra ítélté.

Kötelezte a bíróság ezen kívül Pasics Radát, hogy perköltségekre százezer dinárt fizessen, amelyből ötvézezer dinár Sztojadinovics Dragisát illeti.

Az ítélet kihirdetése után a közönség megélt a bíróságot, az elnök azonban erőlyesen csendet parancsolt. Ekkor Sztojadinovics Dragisa kért szót és fölkerete az elnököt, hogy **a számára megüelt ötvézezer dinárt juttassa a hadirokkantoknak és a szegény údők otthonának.**

Amikor a bíróság kivonult a tereméből, a hallgatóság megélt Sztojadinovics Dragisát, majd a folyosón tüntetett a korrupció ellen.

Nincsics nem utazik Rómába

A külügyminisztérium megcáfolta a Politika híret

Beogradból jelentik: A *Politika* csütörtök reggeli számában írta, hogy **Nincsics külügyminiszter a genfi konferencia után Párisba, aztán Rómába utazik,** ahol fontos tanácskozásokat fog folytatni Brianddal, illetőleg Mussolini miniszterelnökkel.

A külügyminisztérium sajtóosztálya csütörtök délelőtti kommunikét tett közzé, melyben erőlyesen cáfolja a *Politika* híret. A cáfolókommuniké szöszierint így hangzik:

— A *Politika* csütörtök reggeli számában azt a hírt közölte, hogy

újabb tárgyalások indulnak meg az SHS királyság, Olaszország és Franciaország között. Felhatalmaztak bennünket annak kijelentésére, hogy a hír **nem telet meg a volóság-nak.** Nincsics külügyminiszter, mint a leszerelési konferenciára kiküldött delegáció utazik csupán Genfibe, ha ideje megengedi és Genfben csak a konferencián fölmerült kérdések ügyében folytat tanácskozásokat. Minden további következtetés **üres kombináció, amelynek semmi alapja sincs** — hangzik a külügyminisztérium nyilatkozata.

CIRKUSZ

Ismeretlen részletek az Északi Sark felfedezéséről

(Sarkba szorított munkatársunk jelentése)

Rövid történelem

A dolog úgy kezdődött, hogy valaki kitalálta az Északi Sarkot, azután úgy folytatódott, hogy valaki elhatározta: megtalálja az Északi Sarkot. Amikor már hasztalan keresték, eltűnéséről jelentést tettek a rendőrségen és illő jutalmat tűztek ki a becsületes megtalálónak. A kilátásba helyezett jutalom sarkalta Hatteras kapitányt is, aki Verne Gyula utasításai alapján elsőnek indult el az Északi Sark felkutatására. Hatteras kapitány azonban mindössze annyit ért el, hogy felállította az első rekordot a koplalás terén. Utána mások is megpróbáltak, köztük Amundsen Roald, akit most megelőzött Byrd (azelőtt Moskovitz) és már byrdtokba is vette a Sarkot — minden külön értesítés helyett.

Mit szól Amundsen?

Amundsen mit sem sejtve pöfékelt a Norge fedélzetén, amikor megjelent előtte a róla nevezetes hű barátja, Nobile és felmutatta a kora reggeli lapokat, amelyek Byrd alvezéres utazásról számoltak be. A nagy Sark-kutatásban az első pillanatban megfagyott a vér, amikor belepislantott a lapokba, majd feltalálva önmagát, beletörődött moxyogta:

— Megtalálta a polust...? Biztosan utatgazitotta a sarki rendőr.

Közlekedési mizériák

Byrd alvezéres, akit tekintettel a nagy hidegre, melegen üdvözöltünk, miután megelőzően egy merész elhatározással felfedezte az Északi Sarkot és egy még merészebb gesztussal lefagyasztotta praelij t. kissé magához térve az Északról, részletes jelentésben számolt be a sarki viszonyokról. Jelentésében különösen a Sarkon észlelt közlekedési mizériákkal foglalkozik, amiknek szerinte az az oka, hogy arrafelé minden utat befűt a hó...

Sark-lakók a földön

„A nagy esemény — folytatja tovább jelentésében Byrd alvezéres — természetesen a nagy hideg ellenére is lázba hozta a Sark-világot. Amikor gépünk feltűnt a jéghegyekkel aplikált látóhatáron, a hőmezőkön foglalatoskodó Sark-lakók sarkukra állva bámultak bennünket mindaddig, míg sarkon fordulva el nem tűntünk a horizonton...”

Amundsen is...

Amundsen Roald, aki kellelénél tovább tartózkodott az olasz éghajlat alatt és ennek következtében leégett, a Cook-menetjegyirodában jegyet váltott az Északi Sarkra...

m. d.

Javitják a leut

Két és fél milliárd kölcsönt kap Románia Olaszországtól

Bukarestből jelentik: A minisztertanács szerdán értekezletet tartott, amelyen Averescu miniszterelnök hivatalos formában közölte a kabinet tagjaival, hogy Mussolini olasz miniszterelnök a Románia és Olaszország közötti gazdasági és politikai közérdekek érdekében hajlandó vállalni egy kétszázmillió olasz líra kölcsön kieszközlését az olasz pénzügyben.

A kormány örömmel fogadta Mussolini spontán ajánlatát és elhatározta, hogy meghatalmazottját azonnal kiküldi Rómába a kölcsön realizálása és a kölcsönösszerződés aláírása érdekében. Elhatározta a minisztertanács, hogy a kétmilliárd leit meghaladó külföldi kölcsönt a leu stabilizálása érdekében fogja felhasználni. A minisztertanács ezután az import és export kérdésével foglalkozott. Elhatározta, hogy a gabonaművek, liszt

fa és élőállatok kiviteli illetékét és szállítási tarifáját lényegesen leszállítja. Elvben elhatározta a kormány, hogy a petroleumtermékek kivitelét teljesen szabaddá teszi és ennek érdekében a parlament megnyitása után a bányatörvényt megfelelően módosítja.

Bukaresti pénzügyi körökben villámgyorsan terjedt el a külföldi kölcsön megkötésének a híre. A talános vélemény,

hogy a valutajavító köcsön szerződése egy-két napon belül aláírásra kerül, melyet a leu tartós megjavulása fog követni. Gazdasági körök megnyugvással vették tudomásul a hírt.

Beavatott pénzügyi körök szerint az olasz kölcsön nyolcszázalékos kamatozású lesz és tiz-tizenöt évre szól. A kiviteliletekek leszállítása még e héten megtörténik.

Ki lesz az igazgató a szubotici munkásbiztosító hivatalnál?

Brkics Vojint akarják meghívni

A szubotici munkásbiztosító pénztár igazgatósága szerdán délben ülést tartott. Az ülésen foglalkoztak a munkásbiztosító pénztár zagrebi központjának leiratával, amely közli, hogy az országos központ tudomásul vette Bogdanovics Nikolának, a szubotici kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatójának lemondását és felszólította a szubotici pénztár elnökségét, hogy az igazgatói állásra a pályázatot írja ki.

Az igazgatóság hosszas tanácskozás után úgy határozott, hogy a pályázatot egyelőre nem írják ki. Az igazgatóság tagjai annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a szubotici pénztár igazgatójának Brkics Vojin volt országgyűlési képviselőt, a noviszadi pénztár jelenlegi igazgatóját nyerve meg, mert Brkics hosszú évek óta a munkásbiztosító szolgálatában áll és így kitűnő szakember.

Ennek alapján az igazgatótanács úgy határozott, hogy felkéri az országos munkásbiztosító pénztárt, hogy Brkics Vojint ideiglenes minőségben néhány hónapra rendelje ki a szubotici munkásbiztosító vezetőjének, hogy itt a viszonyokat megismerhesse, azután az igazgatóság Brkics Vojint véglegesen megválasztja a szubotici munkásbiztosító pénztár igazgatójának.

Kettős halálosrepülőszerencsétlenség

Noviszadon gyakorlatozás közben lezuhant egy repülőgép. Egy főhadnagy és egy ujonc szörnyethalt — A szerencsétlenséget géphiba okozta

Aldozócsütörtök reggelén, verőfényes napsugárban, a noviszadi katonai repülőtéren öt repülőgépből álló osztag emelkedett a magasba és egymáshoz igen közel repülve, keringtek a repülőtér felé. A repülőgépcsoport ezer méter magasságban lehetett és néhány kör leírása után utját Temerin felé vette.

Az öt gép repülését a város minden részéből jól lehetett látni és bár Noviszadon napról-napra vannak ismételt felszállások és így a repülőgépek felszállása már nem újdonság, csütörtökön, talán azért, mert az uccákon az ünnep miatt a szokottnál nagyobb közönség volt, a repülőcsoport gyakorlatozását nagy csoportokban nézte a közönség.

Nyolc óra ötven perckor az öt repülőgép visszatért Temerinből, hogy a kapott utasításhoz híven a repülőtéren leszálljanak. Az öt repülőgép nagy körben közeledett a repülőterhez, amikor a Fő-uccán a látványt szemlélő közönség körében kiáltások voltak hallhatók:

— Szerencsétlenség történt! Já, szerencsétlenség történt.

— Lezuhant egy repülőgép!

És máris autók, kocsik száguldtak a szerencsétlenség színhelyére.

A közközház közvetlen közelében Nagy Sándor konyhakertjében, szemben a Bresovszky-féle szanatóriummal, orrával és motorjával méternyire a földbe furdva, ezer és ezer darabokra törve, pozdorjává zúzva hevert a repülőgép. alatta két halott utasának leismerhetetlen holtteste.

A másik négy repülőgép utasai, Konjar pilótaszázados, mint a vadászosztag parancsnoka, továbbá Rogulja Béla repülőszázados, Doklics repülőfőhadnagy és Grg'cs repülőőrmeester s a négy mechanikus szemtanúi voltak a borzalmas zuhanásnak, sietve visszatértek a repülőterre, jelentést tettek és percekben belül egész sor autó, orvossal, repülő-tisztékkel, szerelőkkel és autómotorkocsival száguldtak a szerencsétlenség színhelyére, amelyet már a környékről odasereglett több száz fonyi közönség gyűrűje vett körül. Mindenekelőtt a lezuhant gép utasait szabadították ki a törmelékek alól. Rettenetesen megcsontított holttestek, csatatokban lógó véres

hasdarabok, kilocsant agyvelő került ki az összetört gép roncsai alól. Az orvosnak már nem akadt dolga.

A holttesteket hordágyakon betették a mentőkocsiba, amely őket a közközház halottas kamrájába vitte el.

A lezuhant 1031. számú Breguet-repülőgépen, amely pár nap előtt érkezett több más repülőgéppel együtt Párisból, Brajkovics Milán petrinjei származású 25 éves repülőfőhadnagy, mint pilóta és Briski Antal delneci ujonc, mint kísérő ült. Briski Antal ujoncnak ez volt az első, de egyúttal utolsó felszállása is.

Brajkovics főhadnagy kitűnő, higgadt pilóta volt, nem szerette a bravurokat és mint komoly, jól megfontolt repülőt ismerték.

A szerencsétlenség okáról Filipovics Pavle repülőőrmeester, a repülőter technikai parancsnoka és Rogulja Béla repülőszázados, a repülőfőparancsnokság segédtitkja, aki az öt gép egyikét vezette, a helyszínen ezeket mondották a Bácsmegeyi Napló munkatársának:

— Az öt repülőgépből álló csoport az utasításhoz híven vissza akart térni a repülőterre. Egyszerre az a repülőgép, amelyet Brajkovics főhadnagy, mint pilóta vezetett és amely közepes sebességgel haladt, ezer méter magasságból, körülbelül hatvan fokban orral felele nagy sebességgel lefelé zuhant. A higgadtvérű főhadnagy ekkor, bizonyosan embefteltti erőfeszítéssel a kormánykereket erősen megránthatta, mert a Breguet 1031. egy pillanatra ismét vízszintes helyzetbe került, hogy most már négyszáz méterről, szárnyak nélkül a földre zuhanjon. A két szerencsétlen repülő szörnyethalt.

— A kiszállt bizottság, élén Filipovics őrnaggyal, több repülő és tűzértiszttel és a Breguet-gyár ittidőző francia főszereplőjével megállapította, hogy nem a pilóta volt a katasztrófa oka, hanem a repülőgépnek eddig még teljes biztonsággal meg nem állapított szerkezeti hibája, mert a Breguet 1031. két szárnya ezer méter magasságban leszakadt és a repülőgép lezuhását idézte elő. Hogy a kábelek nem működtek-e jól, a szárnyak felerősítése volt-e hiányos, azt csak alapos vizsgálat fogja megállapítani.

— Még soha ennyire pozdorjává zúzott repülőgépet nem láttunk. A motornál megállapítottuk, hogy körülbelül háromnegyed teljes sebességre volt beállítva.

Közben katonák érkeztek a szerencsétlenség színhelyére és kordonnal szorították vissza a közönséget, amely már 1000—1500 főnyire szaporodott fel. A szakértőbizottság minden gépdarabot gondosan megvizsgált és az egész törmelékhalmazt több oldalról lefényképezette. A leszakadt szárnyak egyike a Bresovszky-szanatórium kertjébe, a másik a Darányi-telegen esett le, de mindkét szárny sokkal később ért földet, mint a repülőgép.

A hatalmas 180 lóerejű motor több mint egy méternyire, a két tenyérselességű gummikerekek fél méterre furdóttak be a nedves, átázott földbe. Érdekes és ritkaságszámba megy, hogy a benzintartány nem explodált.

Dél felé katonai teherautó állt meg a katasztrófa színhelyén és arra felrakták a vértől borított géprészeket.

A katasztrófa városzerte nagy megdöbbenést és általános részvételt keltett. Brajkovics főhadnagy sokat megfordult a polgári társadalomban is és előzékeny és szerény modoráért nagyon népszerű volt. A két áldozatot valószínűleg pénteken délután fogják eltemetni.

A Putaki-uton folyton nagy embertömegek özönlöttek a szerencsétlenség színhelyére, azalatt pedig egy repülőgép szállt fel a repülőtéren és gyakorlatozott tovább, mintha egy negyedórával előbb a repülés két legújabb vértanúja nem szenvedett volna hősi halált.

Mayor József

Szuboticán lesz

a bankhivatalnokok országos kongresszusa

Pünkösdkor tartják meg a kongresszust

A jugoszláviai banktisztviselők országos szövetsége elhatározta, hogy ezévi kongresszusát Szuboticán fogja megtartani. A szövetség zagrebi központja már megállapította a kongresszus programját.

A kongresszust május 23-ikán és 24-ikén, pünkösdkor vasárnapján és hétfőjén tartják a szubotici város háza közgyűlési termében. A központi és fiókszövetségi vezetőségeken kívül a következő helyszervezetek delegátusai vesznek részt a kongresszuson: Zagreb, Beograd, Ljubljana, Szarajevó, Split, Szubotica, Oszijek, Brod, Vinkovci, Zemun, Maribor, Dubrovnik és Brskovo. Vendégdelegátusokként jelen lesznek a különböző alkalmazotti és munkásszervezetek kiküldöttei, továbbá a munkáskamarák, a központi Munkásbiztosító Hivatal, a magánalkalmazottak nyuedijintézetének, a Merkur betegpénztárnak és valószínűleg a szociálpolitikai minisztériumnak kiküldöttei.

A napirenden a szövetség ügykezeléséről és vagyonkezeléséről szóló jelentés, valamint a következő referátumok szerepelnek: A szövetségi alapok fejlesztése. A munkaniac, a törvényes védelem, a szociális biztosítás. Az adóterhek. A magánalkalmazottak mozgalmának konszolidálása.

A közlekedésügyi minisztérium határozata értelmében a kongresszus résztvevői ötvenszázalékos vasúti menetdíjkedvezményt élveznek minden állami vonalon, a gyors- és személyvonatokon.

TÜKRÖT garancia mellett legjobb minőségben
Kirakatüveget minden méretben legelőbban
ALBA tükrögyárnál Novisad
Zeljuzička ulica 53.

NAPRÓL NAPRA

•••

Operett—véres nézőtéri fináléval

A marseillei színház színpadán premier volt néhány nap előtt. A harmadik felvonás végefelé, hirtelen felugrott a nézőtér zsölygőinek egyikében helyet foglaló fiatal ember és harsányan kiáltani kezdett:

— Én most meghalok... Én most meghalok!...

Hadonászó képében borotva csillant fel, amelyet a torkához illesztett és mielőtt még megakadályozhatták volna, belevágott a torkába. A zsúfolt nézőtérén valóságos pánik tört ki, a függönyt gyorsan leeresztették és az emberek vadul menekültek a kijáratok felé.

A kijáratok nem nyitak ki elég gyorsan a menekülő közönség előtt, amely öklével zúzza be az ajtók üvegtábláit, hogy minél előbb elhagyhassa a színházat. Mindez néhány perc műve volt és ezalatt már meg is érkeztek a mentők, akik azonnal a pánikszertűn menekülő tömegben át csak a legnagyobb nehézséggel tudtak maguknak utat törni a nézőtérre, hogy a sebesülteket elszállítsák. Az öngyilkos fiatalembert végül mégis sikerült bekötözniök és a közeli kórházba szállítaniök, ahová óriási vérvesztéssel, eszméletlen állapotban került. A kórházban nemsokára magához tért az öngyilkos, aki elmondotta, hogy Max Alexandre-nak hívják és éppen csak ezen az estén érkezett meg Nzzából. Elmondta hogy szerelme, a színház egyik kóristánője elhagyta és ezért akarta eldobni magát az életet. A fiatal ember öngyilkossági kísérlete egyben az operett halálát is jelentette, mert az igazgató, a közönség izgatott lelkiállapotára való tekintettel, levette a műsorról. A kórista lányt boldoggá terte ez a csodás szerelmi kinyilatkoztatása a borotvával, de hogy a szegény szerző — akinek ez volt az első premierje — mit szól hozzá, arról nem számol be a krónika.

Egy J-nő rutul becsapott egy Margitot

Néhány nappal ezelőtt egy előkelő zagrebi uricsalád jelentette a rendőrségnek, hogy tizennyolc éves Margit nevű lányuk eltűnt. Erélyes nyomozás indult meg de a lányt nem tudták megtalálni. Három nap múlva a beogradi rendőrség a személyleírás alapján rádöngött az eltűnt urilányra, aki zokogva ösmerte be, hogy csakugyan azonos a keresett Margittal.

— Becsapott az a gazember — sirta két nap óta hiába keresem!

Aztán elmesélte, hogy nemrégiben megösmerekedett egy huszohöt év körüli csinos fiatalemberrel, aki udvarolni kezdett neki és megígérte, hogy elveszi feleségül.

— Ránduljon ki velem Beogradba — mondta az a piszok — majd bemutatom a szüleimnek.

A szerelmes lány vele is tartott. Beogradban az ifjú kijelentette, hogy a szülei nincsenek otthon, jöjjön vele addig egy szállóba, hisz az egész ügyis csak formáltság.

— Együtt laktunk két napig — sirta a becsapott Margaréta — Jenő aztán reggel elment azzal, hogy majd visszaszajon a mamájával. Azóta is jött...

A póruljárt kislányt hazavitték a szüleihez, a gaz Jenő után pedig megindult a nyomozás. A szórakozott kislány ugyanis elfelejtette megkérdezni a vezetőkénevét.

Tűzhányóhegy a színpadon

A modern író mindig eredetiségre törekszik. Egyidőben az ment nagy szenzációszámra, hogy eleven lovat vittek fel a színpadra. Am a mai ember már semmi idegrázót nem talál egy konflis paripában. Jött tehát a tűzhányóhegy.

Most mutatták be Olaszországban F. T. Marinettinek, a futurista költészet megalapítójának egy nyolc képből álló dármaját, melynek valódi hőse egy — tűzhányóhegy.

A cselekményen az Etna uralkodik. Két szerelmes vonul föl ebben a darabban, mindakettő telhetetlen és szilaf, mindig utabb gyönyörre vágyakozik, úgyhogy versenyre kél magával a tűzhányóhegyvel. Mario Brancaccio, a milliórdos és Eugénia bejárta már az egész világot, hogy szerelméhez méltó tájat, keretet találjon s csökjait összehangolja a világgal. Most Szicíliában szerelmük éppúgy fölizzik, mint az Etna lávája.

Mind a ketten Massandra tanár vendéglő, ki a tűzhányóhegy természetrajzával foglalkozik s egy gépet talált ki, mely a lávareteget megfiagyasztja,

a pusztító tűzvihart csatornába ejti le. A szerelmesek, akár ez a tudós, irányt keresnek nagyszerű részegségüknek. Magukhoz hívnak egy tűzmestert, hogy sokszínű rakétákat láng-épitményeket eszeljen ki, melyek tularagyoják a természetet s örömiük tűzével gyújtják ki az éjszakákat. A költő, a tűzmester és az Etna füresa versenyre kelnak egymással s a tűzmester győz, a tömeg örjngő kiáltása közepette, mely már megrészegedett a költő szavától, a mámoros félelemtől, mikor a hegy már hányni kezdte tüzes láváját. A szerelm és a tűzhányóhegy egyaránt pusztító hatalmakká válnak. A két szerelmes a halál felé indul s az Etna elemeteli őket forrongó patakjaival.

A végén persze mindenki megőrül. Hogy a nézővel mi történik, azt gondosan eltitkolta Marinetti. (Ö.)

Inzultálták a német trónörököszt

Köztársasági párti ifjak megtámadták, amikor autóján Oelsbe igyekezett

Berlinből jelentik: Kellemetlen inzultus érte a német trónörököszt és feleségét, amikor egy kirándulásról visszatérőben voltak Oelsbe, A L. calenztger breslauer távirata szerint a trónörökös-párt, amikor autóján Oelsbe felé igyekeztek,

a köztársasági-párti Reichsbanner-egyesület egyik szakasza megtámadta.

A fiatal emberek, amikor felszólításukra a sofför lefékezett, körülvették

az autót és előbb reprodukálhatatlan kifejezésekkel illették a trónörököszt,

majd egyikük tettleg is inzultálta.

A további incidensnek megakadályozása végett a Reichsbanner-szakasz elén haladó zenekar játszani kezdett, mire a csapat tovább masirozott.

Az incidens alkalmával ötven sziléziai egyesület táviratot küldött a trónörökösnek, amelyben sajnálkozását fejezi ki a történetek felett.

Még nincs megegyezés a két kormányzópart között

A radikális klub ülésén nem történt döntés a korrupciós interpellációk ügyében — A radikálisok Radics csütörtöki beszédeitől teszik függővé állásfoglalásukat

Beogradból jelentik: A május 13-ika, amelyet a politikai közvélemény olyan türelmetlenül várt, mert ekkor kellett volna a radikális klubnak döntenie a korrupciós interpellációk ügyében, nem hozta meg a helyzet tisztázását.

A délelőtti összehívott klubülést délutánra halasztották és senki sem volt tisztában az elhalasztás okával.

Déltán ötre összeültek a radikális klub tagjai, az ülést azonban csak 6 óra után nyitották meg, mert közben Uzunovics miniszterelnök hosszasan tárgyalta Pasics Nikolával, továbbá a klub-elnökséggel és a kormány néhány radikális tagjával. Az ülésen Pasics kifejtette, hogy a kormány radikális tagjainak meg kell egyezniök a Radics-párttal a korrupciós interpellációkra pénteken adandó válasz ügyében. Ha ez a megegyezés simán fog létrejönni, akkor a radikális klub pénteki ülésén könnyen fog kialakulni az állásfoglalás, ha azonban a megegyezésnek nehézségei volnának, akkor a pénteki klubülésen igen sok szó fog esni a dolgról.

Pasics beszéde után Uzunovics miniszterelnök szólalt fel és bejelentette, hogy a kormány már nagyjából megállapította álláspontját, vannak azonban kisebb nézeteltérések. De reméli, hogy ezeket sikerülni fog elminálni és így a kormány egységét megővni.

Végül Zsifkovics Ljuba, a klub volt elnöke kért szót, mire Kocics Vajko közbeiktotta:

— Ez most mindent el fog rontani!

Zsifkovics hosszasan külpolitikai fejtegetésekbe boacsátkozott és arról beszélt, hogy mindenütt a bolsevizálás jelenségei mutatkoznak. Erre való hivatkozással hangsúlyozta, hogy a radikális párt egységét mindenképp meg kell ővni, még azon az áron is, hogy a párt ellenzékbe megy.

— Nem akarunk ellenzékbe menni — kiáltották a képviselők.

Pasics ezután herekesztette az ülést anélkül, hogy a klub döntött volna az interpellációk ügyében.

A minisztertanács ülése

A klubülés után a kormány tagjai átvonultak a miniszterelnökségre és minisztertanácsot tartottak. A képviselők egy része azonban együttmaradt és megvitatták az eseményeket. A vélemények általában eltérőek voltak abban a tekintetben, hogy miért került Pasics a vitát és miért nem provokált döntést az interpellációk kérdésében. Némelyek szerint Pasics arra törekedett, hogy a párt egységét megővzze és a legutóbbi események késztették arra, hogy a bal szárny ellen ne intezzen éles támadást. Mások szerint a bíróság délelőtti ítélete befolyásolta a klub magatartását. Legvalószínűbbnek azonban az a verzió látszik, hogy meg akarták várni Radics csütörtöki beszédeit és minthogy délután nem volt ismeretes Beogradban a beszédek szövege, nem határoztak.

A minisztertanácsban a Radics-párti miniszterek csak néhány percig vettek részt, majd fényloctól félkilencig a kormány radikális tagjai tanácskoztak. A minisztertanács az interpellációkkal foglalkozott. A tanácskozásról távozó miniszterek kijelentették az újságíróknak, hogy megegyezés jött létre, hogy a kormány tagjai milyen választ adnak az interpellációkra. Uzunovics miniszterelnök, Nincsics külügyminiszter, Perics pénzügyminiszter és Jovanovics földművelésügyi miniszter fognak válaszolni az interpellációkra. Hogy a radikális párt részéről lesz-e felszólalás, az csak holnap fog eldőlni. Az ellenzék szűkebb blokkjának Kumanudi Koszta lesz a szónoka, a Pribicsevics-párt ré-

széről Grizogono, a föderalisták részéről Polics és Zsantes fognak beszélni és fel fog szólalni Jovanovics Ljuba is.

A minisztertanács végeztével Uzunovics Nikola miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette az újságíróknak:

— A minisztertanács mai ülésén a holnapi napirendről volt szó. Arról tanácskoztunk, hogyan válaszoljanak az interpellációkra a miniszterek és szó volt a tárgyalások nyugodt menetének biztosításáról, hogy a határozatok minél teljesebbek és hasznosabbak legyenek.

— Amint a radikális klub elnöksége és a kormány néhány tagja között lefolytatott megbeszélésen, valamint a klub rövid ülésén, éppúgy a minisztertanácsban is teljes egyetértés jött létre az összes kérdésekben.

— Egy vagy két vizsgálóbizottságot fognak kiküldeni? — kérdezték az újságírók.

— Honnan tudjam én ezt? — szölt a miniszterelnök és elsetett.

Pénteken reggel dönt a minisztertanács és a radikális klubülés

Ily módon tehát nincs még döntés arról, hogy a kormány az interpellációk feletti napirendretérés módjáról milyen javaslatot fog előterjeszteni. A Bácsme gyei Napló munkatársa jólinformált helyről úgy értesült, hogy a kormány pénteken reggel újból tanácskozni fog és a végleges döntést a minisztertanács fogja meghozni. A radikális klub előreláthatólag még a parlament ülése előtt összeül és a

a radikális klubülés lefolyásától függ nagy mértékben, hogy sikerül-e majd a két kormányzópart között létrehozni a megállapodásokat.

Sok jel arra mutat, hogy Pasics és táborá engedni hajlandók eredeti álláspontjukból s nem fognak kitarítani ama követelésük mellett, hogy a parlamenti bizottság időrendben tárgyalja az 1919. évtől terjedő összes korrupciós ügyeket, hanem belemenne abba, hogy a bizottság először Pasics Rada ügyével foglalkozzék. Az ellenzék már kidolgozta a maga javaslatát és nem változtatott eredeti álláspontján.

A szubotikai tartalékos tisztek résztvesznek a zagrebi zászlószentelésen

A szubotikai tartalékos tisztek egyesülete május 16-ikán, vasárnap délelőtt a Nemzeti-szálló volt Trokadero-helyiségében gyűlést tart, amelyen a tartalékos tisztek Zagrebban önkösdkor megtartandó ünnepségeinek előkészületivel fognak foglalkozni. Május 23 és 24-ikén ugyanis a tartalékos tisztek országos egyesülete Zagrebban zászlószentelési ünnepet rendez.

A tartalékos tisztek szubotikai egyesülete közli, hogy az ünnepség résztvevői számára kötelező az egyenruha. A vasuti utazás díjtalan lesz, a résztvevők tagsági jeggyel és az egyesület által kiadandó igazolvánnyal utaznak. A vasuti kedvezmény május 20-ikától 28-ikáig érvényes. Azok a tartalékos tisztek, akik állami tisztviselők, háromnap szabadságot kapnak.

A zagrebi szállásról és ellátásról az ottani pályaudvaron felállítandó iroda gondokodik. A szállás és ellátás minimális díjba kerül. Azok a tartalékos tisztek, akik nem rendelkeznek egyenruhával, jelentkezzenek a szubotikai egyesületnél, Vojnovics-eva ucca 5. szám alatt, ahol az ünnepen való részvételt is be kell jelenteni.

Ki a gyilkos?

A sztarisóvői bérnyilkos visszavonta beismerő vallomását — A meggyilkolt özvegye vállalja a felbujtást

A noviszadi kerületi törvényszék néhány nap múlva fogja tárgyalni a sztarisóvői bérnyilkossági bűnügyet. A noviszadi ügyészség azzal vádolja Jelics Jácót, hogy nagybátyját, Jelics Tósz sztarisóvői földbirtokost múlt évi szeptember 30-án éjjel a meggyilkolt feleségének felbujtására vadászfegyverrel agyonlőtte.

Jelics Éva, a meggyilkolt felesége a sztarisóvői csendőrségen beismerő vallomást tett, mire őt és leányát Semilkát letartóztatták. Jelics Jácó eleinte tagadt, de utóbb Skrebliján Iván vizsgálóbíró előtt töredelmes és részletes vallomást tett. Szerinte az asszony attól tartott, hogy férje, aki összeállt egy noviszadi nővel feleségét és leányát ki fogja semmisíteni vagyonából, ezért ötvenezer dinárt és egy hizott sertést ígért Jelics Jácónak, ha a férjét megöli.

Jelics Jácó ezt a beismerő vallomását nemrég visszavonta. Újabb vallomásában azt állította, hogy a beismerő vallomást a csendőrség bántalmazással csikarta ki belőle. A válóság eszerint az volna, hogy Jelicsné és leánya Petrovdán óta folytan sok pénzt ígértek, ha megöli Jelics Tószot, ő azonban nem vállalkozott erre. A gyilkosság előtti estén a meggyilkolt fiatalabb leánya azt a hírt hozta anyjának, hogy apja az éjjeli Noviszadra készül utazni, hogy birtokára újabb köcsönt vegyen fel. Éjjel három órakor Jelics Éva kopogott lakása ablakán, mire kijött a lakásból és ott Jelics Évát kezében vadászpuskával találta. Jelicsné közölte vele, hogy megölte az urát és arra kérte, hogy rejtse el a fegyvert. Jelics Jácó a fegyvert a kukoricásban el is rejtette. A meggyilkolt felesége ezért pénzüjtemelért.

A noviszadi törvényszék váditanácsa szerdán elutasította a vádlottak felelősségét és mire a vádirat jogerőre emelkedett, a főtárgyalást a legközelebbi napokban már meg is tartják.

GYILKOLT

AZ OROSZ HADIFOGOLY

Pénteken áll bírál elé a topolai papucosné gyilkosa

A háború véres napjaiból jól ismert *Hadifogolyromanika*: az otthon maradt hadiasszony és a munkára kiadott fogoly orosz szerelme tragikus kirobbanásra vezetett ez év márciusában Topolán. Március 20. és 21-ike — szombat és vasárnap közötti éjszakán — borzalmas bűntény történt *Bács-Topola* községben. *Kaverzin* Rodion szibériai születésű, 32 éves orosz volt hadifogoly *Kovács Pál* topolai papucosmester feleségét meggyilkolta.

Kaverzin még a világháború alatt, 1916-ban került Topolára, mint hadifogoly. *Kovács Pálné*, akinek a férje szintén be volt vonulva, magához vette és munkát adott neki. Az idők folyamán a hadifogoly és az asszony között szerelmi viszony fejlődött ki. Amikor az asszony férje, *Kovács Pál* a háborúból mint rokkant hazajött Topolára, tudomást szerzett felesége tiltott viszonyáról, mire *Kaverzinnek* el kellett hagynia *Kovácsék* házáat, de Topoláról nem ment el, hanem a *Tóth*-féle fetelepen kapott állást. A viszony a hadifogoly és *Kovácsné* között azonban nem szűnt meg, hanem titokban folytatódott. Ez volt a helyzet egészen ez év elejéig, amikor — az orosz állítása szerint — megtudta, hogy az asszony nem csak a férjét csálja meg vele, hanem őt is egy harmadikkal. Ezután kérdésre is vont *Kovácsné*-t, mire összeveszték és mint haragosok váltak szétjél.

Március 21-én, vasárnap korán reggel *Kovácsné* édesapja szokása szerint ellá-

tozott leányához, de amikor belépett az udvarra, rémülten tántorodott vissza a borzalmas látvány elől, amely eléje tárult: *Kovács Pálné* az udvarra nyíló nyitott folyosó egyik gerendáján lógott halva. Rémsült kiáltásaira összejöttek a időközben értesített csendőrök, a községi orvossal. Először arra gondoltak, hogy öngyilkosság történt, az orvosi vizsgálat azonban kétségtelenül megállapította, hogy az asszony már halott volt akkor, amikor a gerendára felakasztották. A csendőri nyomozás csakhamar megállapította, hogy *Kovácsné* szombaton éjjel egészen egyedül volt a házban, férje Szomborba utazott a vásárra. A fellevés az volt, hogy a gyilkos csak beavatott ember lehetett, aki pontosan tudta, hogy az asszony

egészen egyedül van otthon. Ezen a nyomosa elindulva a nyomozó hatóság gyanúja *Kaverzin* Rodion volt orosz hadifogolyra terelődött, akit még a gyilkosság napján le is tartóztattak.

Az ügyészség *Kaverzin* Rodiont előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság és rablás büntetvével vádolja.

Ebben a szenzációs bűnperben május hó 14-ikén, pénteken reggel félkilenc órára van kitűzve a főtárgyalás a szubotical törvényszéken.

A főtárgyalást *Pavlovics* István törvényszéki elnök fogja vezetni; a tanács tagjai lesznek *Gavrics* Milán és *Radvics* Szeiten törvényszéki bírák. A közvédat *Csullnovics* Perdo dr. államügyész fogja képviselni, a védelmet *Havas* Emil dr. és *Kellert* Benő dr. látja el.

Panamaügyosztály alakult az államvasutaknál

Külön ügyosztály vizsgálja a visszaéléseket és szabálytalanságokat

Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter az egys vasutigazgatóságoknál észlelt szabálytalanságok kivizsgálása végett a minisztérium kebelében külön vizsgálati osztályt létesített. Az új ügyosztály alakítása azért vált szükségessé, mert a szubotical vasutigazgatóságnál történt visszaélésekhez hasonlóan más vasutigazgatóságnál is különböző szabálytalanságok nyomára jöttek és a minisztérium állandó ellenőrzéssel akarja ellensúlyozni a mindinkább terjedő

szabálytalanságokat.

A vizsgálati osztály főnökének a miniszter *Lontkijevics* Alekszandar kabinetirodai főnököt bizta meg, aki csütörtökön már elfoglalta hivatalát. A vizsgálati osztály főnöke nyomban intézkedett is új hivatalában és a szubotical vasutigazgatóságnál működő vizsgálóbizottsághoz kiküldte *Razics* Jován miniszteri titkárt, aki *Veliki-Beckereken* fogja vezetni a vizsgálatot a már néhány hónap óta húzódozó kinos vasutigazgatósági ügyben.

Radics éles támadása

a radikális párt jobbszárnya ellen

A horvát parasztpárt vezetője pozsegi beszédében korrupcionistának nevezte Sztoljadinovic, Jankovic Velizár, Markovics Lázár, Kojics és Janjics volt minisztereket

Zagrebból jelentik: *Radics* István csütörtökön Nova-Gradiskán tartott népgyűlést. A népgyűlésen nagy beszédet mondott, amelyen élesen támadta a radikálisok *Pasics*-szárnyát.

— Egyezmény nélkül — mondotta *Radics* — az emberek nem tudnak élni. Ausztria azért pusztult el, mert összevesztette egymással a népeket. A nyers, durva, tanulatlan bosnyákokat *Pestre* küldte, a magyarokat idehozta a mi nyakunkra és a csebeket elvitte *Bécsbe*. Így egymás ellen akarta kijátszani a népeket. Vannak most is urak, akik az osztrákok módszerét akarják követni. Még *Vesztics* miniszterelnök mondotta szegény, öreg bánunknak, *Lagunjának*, hogy nektek horvátoknak mindenről le kell mondanotok, mint mi szerbek is lemondotunk. Ők azonban nem ezt tették.

hanem mindent elvettek tőlünk és azt akarták, hogy a horvátok és a szlovének jogtalanok legyenek.

A horvát parasztpártiak régi célja volt a megegyezés, de nem lehetett tudni, hogy mivel egyezünk meg. Először a demokratákhoz fordultunk, akik akkor egyforma erősek voltak a radikálisokkal, de *Davidovicsnak* nem volt elég energiája és nem látta be, hogy nem elég, ha a horvátok támogatják a kormányt, hanem részt kell venniük a munkában is. Azután a radikálisokkal tárgyaltunk és azt kértük, hogy annyi szabadságot biztosítsanak a horvátoknak otthonukban, a gyűléseken és a sajtóban, mint amerikai a szerbeknek van, akkor elmegyünk *Beogradba* és megszavazzuk az alkotmányt. Ezt az üzart vitte *Drinkovics* Proticsnak és *Pasicsnak*, de *Pasics* azt szentse, hogy ez fanidzia.

— Ha *Pasics* előző előadja felté-

teleinkre, nem kellett volna tizenhárom asszintörököt fogni, hogy megszavazzák az alkotmányt.

Zlma bégnek azt mondta *Pasics*: Kérhetsz, amit akarsz, csak szavazd meg az alkotmányt.

Ferad bégnek azt mondta: Nem megy éjve haza, ha nem szavazod meg az alkotmányt.

Miért vannak bizonyos politikusok az egyezmény ellen? Azért, mert az egyezmény politikuskai, amint kormányra jutottak, azonnal betekintést nyertek az állam pénztárába. Látták az ötvenötödik költségvetési tételt, ami rettenetes valami. Ebbe került bele minden, amit a költségvetési év folyamán nem költöttek el a miniszterek és ezután a pénzügyminiszter rendelkezése alá került. Ebben van az a nyolcmillió, amit a délszerbiai és boszniai iskolák részére vettek fel. *Tritanovics* Misa közoktatási miniszter azt mondotta, hogy erről nincs semmi írás. Természetes, hogy nincsen semmi írás arról, amit elloptak, de van írás arról, hogy tényleg arra fordították.

— A pénzügyminisztérium egy tisztviselője elismerte, hogy felsőbb utasításra ezt a nyolcmilliót *Pasicsnak* adta a választási agitáció céljaira. Ebből az ötvenötödik tételből fizetik a kisebb-nagyobb lapokat, egyik száz-ezer dinárt kap, másik milliókat, hogy *Radicsot* szidalmazza.

— Már az ötvenötödik tétel is elég volna, hogy egy parlament bizottságot küldjenek ki. A radikálisok tisztességes emberek, mint a szerb nép is tisztességes, de vannak a radikálisok között korrupcionisták.

Nyíltan vallom, hogy korrupcionista *Sztoljadinovic* Milán, *Jankovic* Velizár, korrupcionista dr. *Kojics*,

Markovics Lázár és *Janjics* Vojta.

— Ennyi egyelőre elég. Ezeknek nem szabadna még uccát sem söpörni náhunk, nemhogy a nép sorsát intézni.

A korrupció még *Pasics* nyakára is rálépett, pedig ő személy szerint tisztességes ember.

— Holnap két fontos dolog dől el. Akarják-e a radikálisok a tisztességes egyezményt velünk, de ez nem jelent, hogy együtt lopjunk. Ezt senki sem akarja, csak *Prabicsevics*, aki *Okocsanyiban* azt mondotta, hogy *Jovanovics* Ljuba ki kell dobni a radikálisok közül. Ezzel *Prabicsevics* levágta *roszdás* baltaival a saját fejét, ugyhogy

Prabicsevics most politikai hullá.

Jovanovics Ljuba a legtisztességesebb radikális *Uzunovics* is az. Ő is a korrupció ellen van és küzd a *Pasics* korrupciótól való függetlenségért. *Uzunovics* mellett van a radikális párt centruma és *Jovanovics* Ljuba is támogatja. Mintegy száz képviselő támogatásáról van szó és ehhez járul még az ellenzék nyolcvan képviselője is. Össze-

ven tehát kétszázötven képviselő van a parlamentben, aki hajlandó az egyezség mellett és a korrupció ellen küzdeni. A nemzetgyűlésnek a legfelsőbb állami testületből ki kell vágnia a korrupció fekélyét, hogy az egész test-rész ne mérgecsedjék el. Mi nem vagyunk hajlandók a korrupciónál törvényszék előtt tárgyalni. Mi azt akarjuk, hogy az akit megvesztegetnek, feleljen a tettéért, akár a fejevel is. A jelenleg érvényben levő törvény, az uri törvény, büntösnek tartja egy azt, aki megveszteget, mint azt, akit megvesztegetnek. Minthogy így mind a kettő fél a büntetésről, nem pattanhat ki a dolog. Itt van *Pasics* Rada esete. *Pasics* Rada ügyelt egy hónap alatt meg kell vizsgálni, mert bizonyítékok vannak, hogy több mint tízmilliót kapott csekkekben, azt hiszi ő, hogy amiért a volt miniszterelnöknek a fia, vásárra viheti a egész országot.

Ezután *Radics* a gradiskai kerület képviselőjével, dr. *Zsanicsal* és dr. *Bazalival* foglalkozott.

— *Zsanicsal* — mondotta *Radics* — meg fogja enni a saját butasága. Még *Prabicsevicsnél* is ostobább. *Bazala* azért viselt ellindert, hogy ne mondhasdék az emberek, hogy a feje tres, hanem a ellindere.

A következő szónok *Pucelj* Iván, aki a szlovén parasztok üdvözlését tolmácsolta.

Majd *Radics* zárszavában elmondotta, hogy még e hó folyamán elfogadják az adóegységesítésről szóló törvényt.

— *Pasics* már — mondotta *Radics* — a múlt évben megígérte a törvény tető alá hozását, de mindig elodázta. En azt állítom, hogyha *Pasics* visszajön, soha sem lesz semmi az adóegységesítésből és a községi autonómiából.

A horvát himnusz elénekklésével ért véget a népgyűlés, amelyen hétezer ember vett részt. *Radics* ezután auton Pozsegára utazott.

Majd *Radics* zárszavában elmondotta, hogy még e hó folyamán elfogadják az adóegységesítésről szóló törvényt.

— *Pasics* már — mondotta *Radics* — a múlt évben megígérte a törvény tető alá hozását, de mindig elodázta. En azt állítom, hogyha *Pasics* visszajön, soha sem lesz semmi az adóegységesítésből és a községi autonómiából.

A horvát himnusz elénekklésével ért véget a népgyűlés, amelyen hétezer ember vett részt. *Radics* ezután auton Pozsegára utazott.

Szlovóniai rablóvilág

Befejeződtek a tanukihallgatások

Oszijekről jelentik: *Gulin* rablóbandája bűnügyében folytatták a tanukihallgatásokat, melyek azonban semmi különösebb momentumot feltűntetni nem tudnak. A tanúk egyik haramiát sem tudják teljes határozottsággal felismerni.

A legutoljára kihallgatott tanukat az 1924 szeptember 9-én *Caepin* és *Dopsin* között lejátszódott rablógyilkosság ügyében hallgatták ki. Említett napon a két *Komlenac*, *Csircics* és *Lekics* nevű földművesek a csepini vásárról déltájban kocsa hazafelé tartottak *Vuka-Dopsinba*.

Alig távoztak néhány kilométerre *Csepintől*, hirtelen lövés dördült el és a golyótól az egyik is megsebesült. A cserjéből hirtelen három álcázott rabló ugrott elő és lövésekre tartott fegyverekkel megállásra kényszerítették a kocsit. A rablók egyike kikutatta a kocsi ülök

zsebeit és elazdta a pénzt tőlük. Csirics ellenességült, leugrott a kocsirol és menekülni próbált. Az egyik rabló utánalött és a golyó a menekülő nyakát furta keresztül, ki véresen rogyott össze. Később keresztülvágott nyakkal találták meg Csirics holttestét.

A kihallgatott tanúk a rablók közül Gulin Jácobban és Gulin Ivánban felismerik támadóikat, azt azonban nem tudják megmondani, hogy ki volt az, aki a menekülő Csirics után lött.

Csirics Vladimir, a meggyilkolt testvére, a két Gulinban felismeri azt a két egyént, kik testvére körül lebzseltek, mikor az a vásárra hajtott marhát eladta.

A gyanúsított rablók beismerik, hogy a rablótámadást ők követték el, azt azonban mindegyik tagadja, hogy a menekülő Csirics után löttek, arról pedig tudni sem akarnak, hogy a szerencsétlennek a nyakát keresztülvágták.

A tanúkihallgatások ezzel véget értek és a tárgyalást péntekig elnapolták.

HIREK

A fekete autó

Három hete mászkálók már Berlinben, de még egyszer sem találkoztam temetési menettel. Csak onnan gyanítom, hogy az emberek itt is meghalnak, mert a villanyoskocsi tábláin végálmás gyanánt többnyire temetők vannak feltüntetve. A 71-es kocsi a Zentralriedhofba visz, az 5-ös autóbussz a Landsbergerriedhofig megy, a földalatti, meg a magas-vasut is legszívesebben temetőknél kötnek ki. Az örök nyugalomból nekik is kijut ott pár perces pihenő, amíg megfordulnak és visszaindítják őket a városba. Az újságok gyászjelentései is azt bizonyítják, hogy nem szünetel a halálozás; annál rejtélyesebb tehát, hogy a gyászeset bekövetkezése után a hullák hogyan jutnak el rendeltetési helyükre, a sírkertbe?

Akik halottágot utján térnek meg Ábrahám kebelébe, azok autómobilon keresik fel a krematóriumot. Ezt tudom, mert ilyen járművet láttam egyet. Nagy fekete teherautó volt, olyan, mint a butorszállító-kocsi, csak éppen ünnepélyesebb. A löörre berendezett halottáshintók cifra pompájából mindamellett nincs benne semmi. Se üvegtáblák, se aranybetűs feliratok. Valami monstruózus nagy kofferre hasonlított, a négy sarkán van kevés faragott díszítés, ugyanabból a fekete ebenfából, amiből a karosszéria, de semmi más díszítés. A Pestalozzi-strassén lött szembe; amikor a rendőr intett, megállt egy strájkocsi és a »Berliner Kindel« sörház-koncern reklámautombilja között, megvárta, amíg elrobog a villamos. Hármán ültek a funerátor-autó bakján, a sofőr és két entrepriz-szolga. Egyik sem a megszokott dolmányos-csizmás halálhúszár. A zsinóros öltözék helyett zakettet viseltek és gyászszalagos cilinder a fejükön. A cilindreszofőr keze fekete keztyűben nyugodott a volánon, méltóságteljesen kormányzott a kerékel. Ő is, meg a két hullamosó is, akik mellükön keresztbefont karral foglaltak helyet mellette, olyan előkelők voltak, hogy államtitkároknak kellett nézni őket. Ezek a világ minden kincséért nem beszéltek volna egyetlen szót is egymáshoz. El se lehetett képzelni, hogy tracsolni kezdjenek fent a bakon, vagy például, hogy a sofőr leszálljon onnan, bemászson a gép alá és ott hanyattfekve piszkálni kezdje a motort. Ilyen munkát nem is lehet végezni cilinderekben. Az egész gyászautómobilnál nem szabad elfordulni defektnek.

A haladás, veterán-szemek, halálker-menetoszlopok temetési parádét már megszokta az ember, látványosságá vált, mindent eszembejuttat, csak a lényegét nem. A gyászautóanyag paripák és az énekesek valóságos igazsá-

Windischgrätz notórius hazug — állapítja meg a francia sajtó

A budapesti francia követség erőlyesen megcáfolta a herceg vádjait

Budapestről jelentik: A frankpör szerdai tárgyalásán — mint ismeretes — Windischgrätz herceg azt a kijelentést tette, hogy

a franciák a Ruhr-megszállás idején öt- és tízmillió márkás német bankjegyeket hamisítottak és ezeknek a bankjegyeknek papíranyaga egyezik a hamis frankok papírany-

sították, nevetségés és hangulatkeltő céltűatos valótianság.

Windischgrätz vallomását a francia sajtó is igen éles kommentárokkal kíséri. A Petit Journal »Windischgrätz utjas vádja Franciaország ellen« cím-mel hosszabb cikket ír, melyben megállapítja, hogy

Windischgrätz notórius hazug, aki-

Zdravetz

Windischgrätz

gával. A budapesti francia követség Windischgrätz állítását határozott hangon nyilatkozatban megcáfolta, légből kapott koholmánynak minősítvén a herceg vallomását. Az egyik francia megbízott Windischgrätz kijelentéséről úgy nyilatkozott, hogy

a herceg hazudott, amikor azt állította, hogy a franciák német bankjegyeket hamisítottak.

— Ha a hamis ezerfrankos bankjegyek papírosa — mondotta a francia megbízott — azon elemekből áll, mint egy német bankjegy, akkor ez is csak azt bizonyítja — amit mi már ugyis tudunk és ami most már a bíróság előtt is kétségtelen — hogy

a papír németországi eredetű.

— Az az állítás azonban, hogy a német bankjegyeket a franciák hamis-

re már nem egyszer bizonyították rá, hogy nem mond igazat.

Az Ouvre hasonlóan éles hangnemben emlékezik meg a herceg vádjairól. Azt írja, hogy jellemző a frankhamisítók vakmerőségére, hogy maguk helyett

Franciaországot akarták a vádlottak padjára ültetni.

A Le Journal »Windischgrätz megfordítja a szerepeket«, a Homme Libre pedig »Windischgrätz szemérmetlen vádja a franciák ellen« címen közli a jelentéseket és azt írja, hogy

Windischgrätz visszaél a joggal, amelyet a büntetőtörvény a vádlottaknak biztosít.

A Matin megjegyzi, hogy a francia kormány ebből is láthatja, hogy kikkel áll szemben és kik követtek el merényletet Franciaország ellen.

mesebéli rekvizitumok, ilyenem nem szoktam kucsirozni és ezért sose gondoltam még temetésen arra, hogy egyszer én is belekerülhetek abba a bádögkiszibe, amelynek az áll az oldalán, hogy öt ... évet. Az elmúlás borzalmaságát a temetési pompa — éppen mert semmi köze sincs hozzá hétköznapi életemnek — nem tudta soha érzékeltemi előttem, nem hozta hozzám közel. A nagyapám temetésén elnevettem magam, mert egy kis maszatos kölyök, amikor a gyászmenet a pap késése miatt nem indulhatott el idejében, megunt a dangubálást és elkezdett a maga franzstadli jász-zsargoniájában kiabálni: »Zserünk a hullavált! De most ez a fekete autó a berregésével, a benzinszagával, a pneumatikus nesztelenségével az idegelme ment, megrázott, feldúlt. Idefuvarozta az orrom elé a megsemmisülés érzelmét és ahogy így bő-kasségesen, megszokottan, feltűnés nélkül siklott a taxik, droschkek és motorbiciklik közt: memento mori volt, jeladás, figyelmeztetés, hogy porból vagy ás portá leszel. Most éreztam, hogy ebbe a ködökdédeli esztendőbe én is beszálhatok, éppen úgy, mint más, hogy beszálhatok, éppen úgy, mint a halál-szal autómobilba, hogy a járók és én bő-römre is megy. A Nagy Kássa így — a benzinszekéren — megzúnt allegória lenni, lekapott róla minden misztikus

máz. Tömjén, prédikáció, tulvilág, feltámadás: mindez a narkózis elmúlt, itt maradt a tény, két halottaslegény, akik fejünnél és lábannál fogva beemelnek majd az autóba, rámesapítják az autót és felszólának a sofőrnek, hogy kurbilizhat: — Worwaerts, Alois! s. k.

— Volt kikindai bíróból kuriai tanácselnök. Dr. Keczer Gyulát, a kikindai törvényszék volt bíróját, mint Budapestről jelentik, a magyar királyi kuriahoz tanácselnökké nevezték ki.

— Új temetőbe helyezték a Beogradban nyugvó osztrák és német katonák holttesteit. Beogradból jelentik: Szerdán délelőtti bontották ki a vracsari temetőben nyugvó német és osztrák katonák sírjait. A holttesteket az új katonai temetőbe szállították át, nyolc nagy, fekete katonai koporsóban. Az újratemetésnél a beogradi helyőrség ki-rendelt százada adta meg a katonai végtisztességet és jelen voltak a polgári és katonai hatóságok képviselői is.

— A Népszövetség tanácsának újjászervezése. Genéből jelentik: A Nemzetek Szövetsége tanácsának újjászervezésével foglalkozó bizottság szerdán a későbbi végleges állásfog-

lalás fenntartásával Palacios spanyol megbízott szavazata ellenében kimondta, hogy a nem állandó tanács-tagok mandátuma három évig tart és ha számszerűleg lehetséges, évente a nem állandó tanács-tagok egyharmadát megújítják, végül a mandátumok azonnal a megválasztás után hatályba lépnek. A spanyol megbízott a vita befejezése előtt erről a három alapelvről kijelentette, hogy a bizottság egész eljárását elhibázottnak tartja és e három alapelv egyikéről sem akar nyilatkozni, de tartózkodni fog a szavazástól, nehogy az egyhangúságot zavarja.

— Kettészakadt a vinkovci radikális-párt. Zagreből jelentik: A vinkovci radikális-párt kedden viharos ülést tartott, amelyen a párt kettészakadt. Külön Pastic és külön Jovánovic frakció alakult, teljesen önálló vezetőséggel és helyi szervezetekkel.

— Egy román miniszter halála. Bukarestből jelentik, hogy Marzescu volt igazságügy-miniszter, aki régebben a földművelésügyi és belügyi tárca vezetője is volt, szerdán hosszas betegség után meghalt. Kimagasló tagja volt a liberális pártnak. Temetésének költségét az állam viseli.

— Leányrabló szerelmes. Szomborból jelentik: Pálcs György tizen-hét éves szombori legény már hónapok óta udvarolt egy csonoplyai lánynak, Petkovics Vítónak. Néhány nappal ezelőtt Pálcs elment Petkovics Vító szüleihez, hogy megkérje a tizenöt éves leány kezét, a leány szülei azonban hallani sem akartak arról, hogy leányukat már férjhez adják és elutasították a legényt. Pálcs György kedden este Csonoplyára ment és éjszaka megszöktette szerelmét. A leány szülei, akik másnap reggel csak hült helyét találták a leánynak, a csendőrségen feljelentést tettek az ismeretlen leányrabló ellen. A gyanu mindjárt Pálcs Györgyre irányult és a csendőrség még a szerdai nap folyamán elment Pálcsék szombori tanyájára, ahol megtalálták Petkovics Vítót és visszavitték a szüleihez. A leány szülei csütörtökön feljelentést tettek a leányrabló ellen, aki azzal fenyegetőzik, hogy ha nem vonják vissza az ellene beadott feljelentést, újból megszökteti a leányt. Ha a feljelentést visszavonják, akkor még hajlandó egy kicsit várni, hátha meg-nyihül a szülők szíve és hozzáadják a leányt.

— Férfihullát fogták ki Noviszádon a Dunából. Noviszádról jelentik: Csütörtökön délután 3 órakor a noviszádi dunai komp környékén a halászok egy férfi hullájára bukkantak. A hullát partravonszolták, majd a hullaházba szállították, ahol föl fogják boncolni. Miután semmi írást nem találtak nála, személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

— A tovarisevói gyilkosság bünpöze a semmitűzők előtt. Noviszádról jelentik: A noviszádi kerületi törvényszék és a felelbitelli bíróság — mint a Bacsmegyei Napló már megírta — tizenkét évi fegyházra ítélte Vasziljev Iszót, a tovarisevói Szrnaó vezető tagját, aki az Orjuna tovarisevói népgyűlése alkalmával, 1924. április hó 17-én meggyilkolta Radojcán Tószót, a tovarisevói Orjuna elnökét. Es ügyben a semmitűzők május 19-ére tűzte ki a tárgyalást.

— Megnyiták a Tiszti Otthon kert-helyisége. A srubotical Tiszti Otthon szombaton, május 15-én este nyitja meg a Tiszti Otthon-ban lévő kert-helyiségét. A kert-helyiségben tenisz-pálya és tekepálya van, amely mindkét időben a tagok rendelkezésére áll. A Tiszti Otthon kertjében minden este katonazenekar hangversenye.

Bíróhiány Noviszádon. Noviszadról jelentik: A noviszadi kerületi törvényszéken már huzamosabb idő óta üresedésben van két bírói állás. Azóta dr. Kovacevics György törvényszéki bírót a noviszadi szolgabíróskárhoz főszolgabíróvá nevezték ki, Farkas Ferenc törvényszéki bírót huzamosabb betegség után hosszabb szabadságra ment, dr. Petrovics Ljubomir törvényszéki bírót vasárnapra szól és kivette szabadságát, amelyből aligha tér vissza, mert a beogradi kerületi törvényszékhez pályázott és áthelyezése befejezett tény. Kedden megbetegedett Radulovics Mihoje tanácselnök is, úgy hogy ezidőszent a betöltetlen bírói állásokon kívül további négy bíró hiányzik. A helyzetet súlyosbítja, hogy május elsején hat jogvédőzt orosz hivatalnokot bocsajtottak ki és ezeknek a munkája is nagy részt a bírakra hárul. Dr. Bećardzic Vadimir törvényszéki elnök, aki eddig is csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta a törvényszék ügymenetét fenntartani, súlyos probléma elé van állítva. Radulovics Mihoje betegsége és dr. Petrovics Ljubomir távozása folytán a törvényszéki elnök kénytelen volt a Radulovics büntetőtanácsot, felszólalni és ennek a tanácsnak ügyeit úgy a Gomirac, mint a törvényszéki elnök tanácsai között felosztani, noha mind a két tanács eddig is túl volt terhelve. A bíróhiány következménye, hogy például a tizenhat hónap óta vizsgálati fogságban ülő Crvenec Nikola kommunista vezér bűnügye — noha az ügyészség már novemberben átadta a vádiratot — csak májusban került tárgyalásra és a tárgyalást a tanácselnök megbetegedése következtében el kellett halasztani.

Szabaddárahelyezett sikkasztó. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vádancsa szerdán szabaddárahelyezte Veress Mihályt, a Singer varrógépgyár bácspeetrováci ügynökét, aki cégtől létezer dinárt sikkasztott. Veress megígérte a kár megtérítését.

Két betörés Noviszádon. Noviszadról jelentik: Szerda éjjel ismeretlen tettesek betörték Jedeli István fodrásznak Futaki-ut 145. szám alatti fodrásztermébe és onnan 3000 dinár értékű fodrászszerszámot és felszerelést vittek el. Valószínűleg ugyanazok a tettesek törtek be szerda éjjel a feltört fodrászüzlet szomszédságában levő Futaki-ut 145. szám alatti lakásba, és onnan sok butort és ágyneműt hurcoltak el. A kárt eddig nem lehetett megállapítani, mert a károsult vidéken tartózkodik. A rendőrség mindkét betörés ügyében erélyes nyomozást folytat.

Szerelmi bánatában felakasztotta magát egy szubotica-i leány. Csütörtökön reggel szülei lakásán, Hasi-ut 9 szám alatt felakasztotta magát Pojakovics Teréz husz éves szubotica-i leány. Tettét a leány egyik fivére vette észre, aki nyomban elvágta a kötelet. Az időközben előhívott orvos eszméletre térítette az életunt leányt. Tettének oka szerelmi bánat.

Pezsgőzött a tolvaj cselédleány. Osijekről jelentik: Graff-Babics Katica 19 éves cselédleány legutóbbi szolgálati helyén: Zrics Aca vinkovci-i vámtisztól 17500 dinárt lopott el, majd a bírósághoz fordult, hogy Osijekre menjen. Ugyanakkor azonban megállt az egyik vendéglő előtt az autóval és a sofőrrel együtt pezsgőzni kezdett. A meglapott Zrics még idejében észrevette a lopást és autóján utána ment a szökevénynek, kit sikerült is a vendéglőben pezsgő mellett elfogni. Az osijek-i törvényszék most tárgyalta ezt az ügyet és a tolvaj cselédet két évi börtönrre ítélte.

Dupla munka, fél díjazás. A közoktatásügyi miniszternek a napokban érkezett rendelete értelmében a felső osztályú magántanulókat minden tantárgyból harminc, az alsó osztályúakat pedig legalább huszonöt percig kell vizsgáztatni az eddigi tizenöt és tizenpercnyi vizsgáztatás helyett. A miniszteri rendelet a magánvizsgák díját felére szállította le.

Új rendelet a sofförvizsgáló bizottságról. Beeskerekről jelentik: Torontálmegye allspáni hivatalához most érkezett meg a belügyminiszterium rendelete Bácska, Bánát és Baranya területén működő sofförvizsgáló bizottságról. A rendelet szerint a bizottság székhelye Noviszad, de a bánátiak vizsgáló Beeskereken történik. A bizottság a rendőri hatóság képviselőjéből és szakemberekből áll. A rendőrséget a bizottságban a noviszadi rendőrkapitány képviseli és egyben a bizottság elnöke is, helyettese pedig Bácska és Baranya részére a noviszadi főkapitányhelyettes, a Bánát részére pedig a beeskereki város rendőrkapitány. Szakemberek a noviszadi bizottságban: a három gépészmérnök és három noviszadi magánmérnök, a beeskereki bizottságban: a noviszadi bizottság referense, a beeskereki városi mérnök és egy beeskereki magánmérnök. A bizottság tagjait a belügyminiszter nevezi ki. Vizsgálat iránti kérvényeket a noviszadi vizsgálóbizottsághoz kell beküldeni, a Bánátra nézve azonban a beeskereki rendőrkapitányság útján. Egyben közli a miniszter rendelet, hogy a Bánát, Bácska és Baranya területére a vizsgálóbizottság állandó szakreferensévé Protics Mirko noviszadi mérnököt nevezte ki a belügyminiszter.

Házasság. Petrovics Ljubomir, noviszadi kerületi bíró vasárnap vezetői otárlhoz Makszimovics Bozso belügyminiszter hugát, Darinkát. A házasságkötés a Kragujevac melletti Knjesen történik. Házasság tanuként Gazibarić Jovo, pénzügyminisztériumi hivatalnok, Milivojević Miloje, az állami hajózási felügyelőség főnöke és Sikoparia Radomir, noviszadi kerületi törvényszéki jegyző szerepelnek.

Meglopta a hálót'rsa. Osijekről jelentik: Fam Anna 18 éves munkásnő az egyik oszijek-i vendéglőben egy Kranjec Mária nevű nővel együtt bérelt szobát éjszakára. Reggelre keve Fam hült helyét találta lakótársnőjének és vele együtt eltűnt 5460 dinárt tartalmazó kevitáskája is. A rendőrség keresi a tolvajt.

Szélhámós női fodrász. Osijekről jelentik: Filipovics Ede női fodrász még a múlt évben több szélhámóságot követett el Osijeken s Petrinjin hiszékeny emberektől 15000 dinárt csalt ki. Körozőlevelet adtak ki ellene, amelynek alapján letartóztatták és átadták az osijek-i ügyészségnek.

Letartóztatott zsebmetsző. Noviszadról jelentik: A rendőrség letartóztatta Markovics Márkó rovtomultu bje-linai péksegédet, aki a múlt évben Teszics Dimitrije nevű társával számos zsebmetszést követett el.

Agyonlövők a takonykóros lovakat. Beeskerekről jelentik: Szrpszki-Elimir községben a lovak között takonykórjárvány lépett fel. A hatóságok néhány lovat agyonlövettek.

Magánvizsgák a szentaj főgimnáziumban. Szentáról jelentik: A szentaj főgimnázium igazgatója a magánvizsgáznai szándékozó tanulókat felhívja, hogy kérvényüket május-tizenötödikéig nyújtsák be az igazgatósághoz. A kérvényhez iskolai, erkölcsi, továbbá a tanulók magyar anyanyelvét és nemzetiségét igazoló bizonyítványt kell csatolni. Az alsó osztályúak negyvenöt, a felsőosztályúak hatvanöt dináros bélyeggel ellátott kérvényükben azt is indokolni tartoznak, hogy miért végeztek tanulmányait magánuton. A közoktatásügyi miniszternek legújában kelt rendelete értelmében minden magántanuló csakis a lakóhelye szerint illetékes középiskolában tehet magánvizsgálatot és amennyiben másik kerülethez tartozó lakóhelyről tenne vizsgát, a miniszterium az ilyen tanulók vizsgáit meg fogja semmisíteni és utasítani fogja az illetőket, hogy saját kerületükhöz tartozó gimnáziumban vizsgázzanak.

A felszázestendős bajai állami tanítóképző jubileuma. Bajáról jelentik: A bajai állami tanítóképző kedden ünnepelte fennállásának felszázados évfordulóját. A jubiláló intézet egykori tanítványai közül mintegy háromszázan vettek részt.

Vesztett kutyák garázdálkodnak Beeskereken. Velikibeeskerekről jelentik: Beeskereken vesztett kutyák garázdálkodnak napok óta. Eddig több egyént megmártak. A rendőrség a veszély elhárítására negyven napos ebzárlatot rendelt el a város területén.

Karlsdori: Banatski—Karlovac. Beogradból jelentik: A belügyminiszterium elrendelete Karlsdori bánátj közég nevének megváltoztatását. A községet ezentul Banatski-Karlovacnak nevezik.

Berlinben feloslattak több jobboldali sportegyesületet. Berlinből jelentik: A B. Z. am Mi tag jelenti, hogy Braun porosz miniszter elnöknel megbeszélés volt, amelyen a rendőrfőnök és a főkapitányság I. A) osztályának vezetője vett részt. Azok az okmányok, amelyeket a házkutatások során a jobboldali egyesületeknél találtek, arra indította a porosz kormányt, hogy elrendelje a W. r. w. f. a Wiking és az Olympia nevű fajnövő sportegyesületeknek hadadéktalan feloszlását. Luck ezredes, az Olympia vezetőjét ideiglenesen letartóztatták. A Berlin elleni felvonulás tervét, amit Luck ezredesnél lefoglaltak, az Olympia egyik tagja dolgozta ki. Számos újabb házkutatást végeztek a politikai életben igen ismert személyiségeknél. A Nikolai ezredesnél történi házkutatás során nem akadtak semmiféle terhelő iratra. A rendőrség a közgazdasági életnek számos vezető személyiségénél is eljár; így Berlinben házkutatást tartottak Bernhardtnál, a nemzetgazdaság egyetemi tanáránál, Essenben pedig Kirdorf ruhrvidéki gyárosnál.

Dr. Horváth Móric ügyvédi irodáját a Wilsonova-utcába, a Jugobank volt helyiségebe (bejárati a kapu alatt) helyezte át.

A subotica-i izraelita nőegylet és népkönyha 1926. május 16-án vasárnap délelőtti 11 órakor nem a Szentegylet helyiségében, hanem a zsidó iskolában közgyűlést tart, amelyre tagjait hívja meg az elnökség.

A szubotica-i Villamosváltó és Világítási R-T. közli, hogy hűtőtől, folyóhó 17-től szombatig, azaz a hó 22-ig terjedő időre a palicsi vonalon eladott két jegy jutalomban fog érvényesülni, és pedig az első jutalom I. ar. villamos szabadjegy f. évi szept. 1-ig terjedő időre, a második jutalom pedig 500 dinár készpénz. Minden utas saját érdekében cselekszik, ha menetjegyét megőrzi. A nyereszámokat május 23-án fogjuk a helybeli lapokban közzétenni, melynek megtörténte után a jutalmak a Villanytársaság igazgatóságánál átvehetőek lesznek. 4291

Dr. Sava Berić-beogradi-ügyvéd át-helyezte irodáját Kr. Milana 44. alá Képvisel az összes hatóságoknál és bíróságoknál. Levelezés szerb, magyar és német. 4067

Roth Olga kozmetikai intézetében (Subotica, Kralja Aleksandra ul. 4. Rossia Fonsiere palota) az összes szépséghibákat u. m. szepő, pattanás, málfolt, szemölcs, alkalmatlan hárszálakat, archórhámlesztést stb. garantált eredménnyel kezel. — Minden hölgynek érdeke, hogy a könnyen eltávolítható szépséghibáktól és az ezekkel együtt járó lelki depresszióktól mielőbb megszabaduljon. Kiváló hatású saját készítményű szépségápoló szerek, kenőcsök, pudingok, evővajszaanok, arcfelherítő és szelőkencőcsök szétküldése az egész országban utánvétellel. Tanítványokat kiképzésre elfogadok.

SPORT

Zagreb—Split 3:3 (1:1)

Városközi mérkőzés. Mindkét csapat erősen felkészült a találkozásra, a mérkőzést azonban nem játszották le végig, mert a splitiek a második félidő 35-ik percében levonultak a pályáról. A mérkőzés időelőtti félbeszakadásának az az oka, hogy a bíró a splitiek egyik játékosát, Deskovicsot igazságtalanul kiállította.

A mérkőzés lefolyása mindvégig heves volt. Először a zagrebiek voltak frontban, majd a splitiek vették magukhoz a játék irányítását. A zagrebiek góljait Szaraz, Szindrics és Urbanek, a splitiek góljait pedig Bonacsics (2) és Bencsics lötték.

FTC—MTK komb.—Arzenal (London) 2:2 (1:1)

Huszonöt ezer néző, a játék megkezdése után a magyarok rögtön frontba kerültek és Braun révén néhány szép támadást intéztek az angol kapu ellen. A negyedik percben előbb Braun, majd Kohut lövése ad münkát az angol kapusnak. Ezután frontba kerülnek az angolok is és Hourar lövését Remete nehezen fogja. A hetedik percben Blyth centerezett labdát Remete mellett a hálóba helyez. A gólrá érélyes magyar támadás következik, több kornert él el a magyar csapatársor, majd a tizenkettedik percben szintén kornerből Kohut megszerzi az egyenlítést. Váltakozó mezonnyjáték következik, amelyben különösen Braun tűnik ki, centerezett labdát azonban nem tudják elfogni a belső csatárok.

A második félidőben Pataky helyébe Varga, Müller helyére pedig Kleber állanak. Már az első percben Kohut kapufát lö. Hosszas izgalmas játék után a huszonnegyedik percben Braun kiszökik az angol hekkok között és pompás lövéssel megszerzi a vezetést. Klenc perccel később Braun Blythnek adja a labdát, aki ismét centeroz és Hourar belövi az egyenlítő gólt. A mérkőzés határalevő ideje mezonnyjátékkal telik el.

A szombori Amateur leszállította a helyárat. Szomborból jelentik: A szombori Amateur vezetősége elhatározta, hogy a rendezésében lejátszásra kerülő mérkőzések helyárait leszállítja. A szombori pályán ezentul husz dinár lesz a legdrágább hely.

Szombori TK—Radnicki (Noviszad) 6:3 (2:0). Barátságos. Bíró: Molnár. A Radnicki hat tartalékkal játszott, míg a szomboriak komplett felállításuk mellett is oly durván játszottak, hogy valamennyi noviszadi játékosat lerúgták. A szomboriak Spanyol (3) és Nadrág góljával vezettek már, amikor a noviszadi csapat váratlanul lendületbe jött és három gólt lött egymásután. Az STK erre durváskodni kezdett és előbb ellenfelük kapusát tették harc képtelenné, majd sorba vették a többi noviszadi játékos is. Végül Spanyol és Buzás még egy-egy gólt lötték be a Radnicki hálóba. A bíró gvenge volt.

KAC—VSC (Debrecen) 2:1 (1:0)
Vasas—NSC 4:1 (3:1). Bajnoki

EGSZEBB MODELKALAPO
„VULKAN”
BRAJER és MÜLLER
NŐI KALAPGYÁRBAN 10879
SUBOTICA, HALPIAC

Megnyit VIKTORIA gramofon és lemezaruház. Állandó hangverseny Pajo Kajundžićeva u. 4. (Mir vendég mellett) 10729

KÖZGAZDASÁG

Mi okozta

a mezőgazdaság tavalyi nagy válságát?

A noviszadi tőzsde évi jelentése

A noviszadi termény- és árutőzsde — amint már jelentettük — május harmincadikán tartja ezidei éves közgyűlését, amely alkalomból a tőzsdetanács az elmúlt évről szóló terjedelmes jelentését terjeszti a közgyűlés elé.

A noviszadi tőzsdén kívülálló gazdasági körök is közelről érdeklődtek a következőkben tájékoztatott bennünket dr. Petrovics Brankó, a tőzsde főtitkára:

A noviszadi tőzsde éves jelentése nemcsak a tőzsde múlt évi eseményivel foglalkozik, de kiterjeszkedik az elmúlt esztendő minden közgazdasági jelenségére és visszapillant az 1925. évi közgazdasági helyzetre is.

A noviszadi tőzsdetanács abban a meggyőződésben volt, hogy a már 1923 óta tartó és hatását erősen éreztető gazdasági válság 1925-ben enyhülni fog, de ebben a hitében csalatkozott. Amíg 1923-ban és 1924-ben csak kereskedelmi és ipari válságról volt szó, 1925 második felében az országunkban legfontosabb gazdasági ágban: a mezőgazdaságban oly nagymérvű válság állott be, hogy ennek súlyos hatását nemcsak a mezőgazdaság, de az export is megérintette.

A mezőgazdasági válságot és a mezőgazdasággal összefüggő gabonakereskedelmek krízisét és tájékozatlanságát főleg két körülmény idézte elő: elsősorban a római nemzetközi mezőgazdasági megfigyelő állomásnak az a jelentése, hogy Oroszország 1925. évi termése elérte a békebeli hozadékot és Oroszország ennek folytán terményfeltelegetéssel el akarja drasztálni egész Európát és teszi ezt az európai árnaknál olcsóbb áron. Ugyancsak a római megfigyelő állomás azt is jelentette, hogy az európai fogyasztó államok az eddigieknél sokkal nagyobb területeket vetettek be és így behozatalra nem lesz olyan nagy szükség. Ez volt a második oka az európai mezőgazdaság félrevezetésének.

Kitűnt azonban, hogy az oroszországi békebeli színvonalon álló mamuttermésről szóló hírek éppoly valótlanok, mint a fogyasztó államok feltűnőbb tultermelése. Ezeket a híreket az orosz szovjetkormány cservonecokkal jól megfizetett ügynökei és sajtója utján kürtölte világgá, hogy az európai termények árát lenyomja és az így leszorított árakon piacra kerülő terményeket a maga szükséglete számára összevásárolhassa.

A helyzet felismerése azonban már későn történt és így a jugoszláv mezőgazdaság sem lehetett már segíteni, mert amikor gazdánk annak tudatára ébredtek, hogy a legnagyobbstíliú blő áldozatai lettek, terményeik nagy részét már olcsó árakon elköttyavetyélték.

Az orosz trükk azonban nemcsak a mezőgazdaságot sodorta nehezen helyrehozható válságba, de a gabonakereskedelmet is megrázkódtatta, ami a főmezes bázisokban jutott kifejezésre.

A helyzetet végül a dinár erős drótyamemelkedése is súlyosbította, mert a dinár belső vásárlóereje nem állott arányban valutánk külföldi árfolyamával. Mindezeknél fogva az 1925. esztendő az általános válság éve volt.

Közgazdasági körünk látva a válságot, más módon akartak segíteni és így többek közt követelték a közlekedési eszközök tartóinak leszállítását és a súlyos adóterhek enyhítését. Mindezek-

ből a követelésekből azonban mindegyikeig egy sem valósult meg.

Érthető, hogy mindezek a körülmények döntő hatással voltak kereskedelmünkre, ami annál nagyobb gondot okozott közgazdasági körünknek, mert a helyzet javulását nagyrészt kedvező kivitelünktől remélték.

A felsorolt hétközi körülmények dacára Jugoszlávia kivitele 1925-ben elég kedvező volt. Jugoszlávia 1925-ben 8.904.500.000 dinár értékű terményt vitt ki. A legnagyobb exporteik ez évben is a tengeri volt, amelyből 101.127 vagon 2.055.661.520 dinár értékben került kivitelre. Buzából 16.995 vagon 501.464.624 dinár értékben, a többi gabonaműből 3575 vagon 80.974.076 dinár értékben vittünk ki. Feltűnő, hogy a többi exportcikkhez viszonyítva lisztben igen kicsi exportunk volt. Egészben 3775 vagon 198.078.806 dinár értékben került külföldre. Ha tekintetbe vesszük, hogy Jugoszláviának olyan kiterjedésű malomipara van, amely a hazai termés nyolcvan százalékát képes feldolgozni, érthető, hogy miért nem használjuk ki malomiparunk egész kapacitását, annál is inkább, mert ez nemzetgazdasági szempontból nagy hasznot jelentene államunknak, nem is szólva azokról az előnyökről, amelyek szociális szempontokból jönnének tekintetbe.

Az 1925. év kiviteli kereskedelmünk számára új orientációt jelentett, amely exportkereskedelmünk figyelmét nagy mértékben felkeltette. Mezőgazdasági terményeink számára megnyílt Braila és kivitelünk tele Brailán át került a világpiacon.

Ami a noviszadi tőzsde forgalmát illeti, 1925-ben mindennek dacára 15.400 vagonnal nagyobb forgalma volt, mint az előző évben. A forgalom nagyságát tekintve nálunk is a tengeri állt első helyen. 77.097 vagon tengerit kötöttek, búzában 4852 vagon, lisztben 1321 vagon, míg a többi terményben 229 vagon és 91 kilót. Tőzsdénk múlt évi össziforgalma 23.500 vagon és 41 kiló volt.

A tőzsdetanács működése nem szorított kizárólag a tőzsdeügyekre, hanem kiterjedt mindazokra a közgazdasági mozgalmakra, amelyek a közgazdasági helyzet megjavítását célozták.

— Árlejtés. Beeskerekről jelentik: Tomasevác község előjárósága május 21-én reggel kilenc órákor nyilvános szóbeli árlejtést tart egy ártézi kut furására. Aki az árlejtésen részt vesz, tartozik kétezer dinár bánatpénzt előzetesen letétbe helyezni. Az árlejtés közelebbi feltételei a tomaseváci községi jegyző szobájában megtudhatók.

A vojvodinai iparkilállítás. A noviszadi kiállítás rendezési munkálatai előrehaladt stádiumban vannak, a kiállítók száma naponta emelkedik. Mindenfelől azok a kiállítók, akik az 1923-as első kiállításon résztvettek, most is törekednek a helyüket elfoglalni, amiből arra lehet következtetni, hogy a kiállítás mégis csak tekintélyes előnyt biztosít iparosainknak. Sok olyan iparos is óhajt kiállítani, akik a múltkor kiállításon nem tudtak vagy nem akartak résztvenni, úgyhogy a kiállítás nagyobb szabásúnak ígérkezik, mint az 1923-as volt. Az ipar- és kereskedelmi minisztérium a kiállításra szubvenciót is nyújtott az iparosok iskolájának, hogy a kiállítás rendezéséből kifolyó kiadásokat abból jedsze. A közlekedésügyi minisztérium a kiállítóknak azt a kedvezményt nyújtotta, hogy árúikat ingyen szállíthatják vissza, a látogatók pedig ötvenszázalékos kedvezményt kaptak az összes személy-

és gyorsvonatok bármely osztályán. Ezen engedmények élvezéséhez szükséges igazolványokat e hó végén forgalomba hozzák. A kiállítás tartama alatt külföldre sport- és más ünnepélyek lesznek. A kiállításra szóló jelentkezés határideje e hó 31-ike.

A jugoszláv—magyar tárgyalások. A jugoszláv—magyar kereskedelmi tárgyalásokat csütörtökön folytatták és befejezték a kereskedelmi szerződés általános részének harmadik olvasását. A legtöbb pontra nézve teljes a megegyezés, csupán egyes pontokra vonatkozólag éltek fenn tartással a delegátusok. A magyar lapok szerint a magyar gazdasági körök sürgetik ama konvenció aláírását, amelyek a két ország közötti függő pénzügyi viszonyokat szabályozzák. A Bácsmegegyei Napló beogradi munkatársa illetékes helyen azt a felvilágosítást nyerte, hogy a konvenció megkötése alkalmával magyar részről több olyan kívánság merült fel, amelyeket Jugoszlávia teljesíthetetleneknek tekintett.

Rádió-műsor

Szombaton, május 15-ikén

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Bécs (531—582,5): D. u. 4.15: Koncert. 8.15: Népszerű hangverseny, utána zene. Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-band. 9: Koncert.

Barcelona (325): Este 7: Trió Rádió. 10. Quintett. 10.50: Dárok. 11.20: Quintett.

Brünn (521): Este 7: Zenekari hangverseny. 9: Táncczene.

London (365) — Daventry (1600): D. u. 5: Hangverseny. 10.45: Koncert.

Prága (368): D. u. 4.30: Koncert. 8: Vidám-est.

Róma (425): D. u. 5.40: Jazz-band. 8.40: Koncert. 10.30: Táncczene.

München (845): D. u. 4: Koncert. 8.10: Komikus oparelőadás. 9.20: Katonazené. 10.45: Táncczene.

Budapest (560): D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek. 5: Kamarazené. 6: Előadás. 6.30: Sack-előadás. 7: Operaelőadás. 10: Cigányzene.

Berlin (505—571—1300): D. u. 5.30: Koncert. 7.30: Operaelőadás. 10.30: Táncczene.

KINTORNA

Kohn megy az uccán és egy ur a tolongásban rálép a lábára.

— Marha — mondja Kohn dühösen — s rögtön hozzátesszi:

— Ne fáradjon a felelettel, mert én süket vagyok.

Két vigéc utazik együtt a vonaton és természetesen unatkoznak.

Beeskerek tájékan egyszerre csak meglátnak a robogó vonat mentén egy hatalmas báránycsordát.

— 20, 30, 100, 500, 870, 1250, számol az egyik.

— Mi az? — kérdi a másik elbámulva — hogy tudja maga ezt ilyen gyorsan összeszámolni?

— Hát ez is valami? Egyszerűen megszámlalom a lábukat s elosztom őket négyvel.

Krausz ur végigdül a plüsdíványon a kaszínóban és így szól a kártyapartnerjéhez:

— Te Béla este nyolckor okvetlenül felkelts ám!

Miért kérdi csodálkozva a kibic.

— Mert akkor haza kell mennem

A PURIFIKÁTOR MULTJA

Bradvarovics Mihajlo nyilatkozata

Kaptuk a következő nyilatkozatot: Laptuk május 13-iki számában a fent cím alatt megjelent cikk személyem ellen néhány támadást tartalmaz. A cikk tendenciával íródott, de a névtelen levélíró csak azokat a dolgokat közölte, amelyekkel engem kompromittálni szándékozott, hogy ily módon lehetetlenné tegye, hogy tovább is publikáljam a szubotica vasutigazgatóság egyes referenseinek különféle piszkos ügyeit. Az anonim írónak és barátainak tudomására adom, hogy nem lesz sikerük, de az bizonyos, hogy közülük sokan a legközelebbi jövőben találkozni fognak a bírónéval.

Az anonim író átlátszó célzattal bírálja az én hazafiságot. Nem tudom, mit akart ezzel. Résztvettem minden háboruban az 1912. évtől 1919-ig. Dicséretben részesültem a mi hadügyminisztériumunk részéről és a francia kormány vitéségi Hadikereszt-tel tüntetett ki. Tagja vagyok néhány kulturális és nemzeti szervezetenek, ahol vezetőségi tisztséget töltök be.

Érintett többek között valamilyen törvényszéki ügyet is, bár abban nincs döntés, azaz nincs olyan döntés, amely politikai ellenségeim akartak. Ez is bizonyos személyek műve, akikről a közvélemény régen megalkotta ítéletét.

Nem tudok róla, hogy kitől kaptam ruhát, cipőt és pertiltit, ahogyan anonim írójuk mondja. Nem jutottam odáig, hogy engem mindenféle alakok ruházzanak fel. Noha szegény vagyok, sohasem jutott eszembe, hogy — mint valaki (mondjuk: mint az anonimus) — vagou-árusításból, zsarolásból, vesztegetésből gazdagodjam meg, hogy vadászterületet béreljek ötezer dinárért Somsicevó mellett, hogy bórakét és fiákereket vásároljak, hogy kereskedjek, hogy metresszeket tartsak ki, stb., stb. és az sem, hogy megrágalmazzak magyarokat és utána pénzért úgy tegyek, mint-ha védeném őket (ahogy az anonimus és kompániája csinálják).

Sohasem dicsekedtem, hogy Miletics Krszta közlekedésügyi miniszter rokonom, vagy komám, de az igaz, hogy Mileticsel együtt voltam a szalonkii fronton, ugyanazon a parancsnokságon és hogy jó ismerősök és pártheli barátok vagyunk.

A beeskereki cukorgyárba való automobilutazásról szóló mese teljesen ki van forgatva. Sohasem voltam a cukorgyárban, nem is ismerem ott senkit és annál kevésbé kaptam cukrot (cukrot a korrupciósok kaptak és kapnak), de igaz, hogy azzal az automobilal Gavanszki ur utazott, azután egy hónap múlva feljelentést tett, amelyben nem említette, hogy ő is autózott. Amikor ez később kitudódott és a vizsgálóközeg vádat emelt Gavanszki ellen hamis feljelentésért, a vizsgálat felső rendelet folytán azonnal megszünt.

Mint a beogradi »Balkán« munkatársa, én az igazat írtam meg és aki sértve, vagy rágalmozva érezte magát, annak a bírósághoz kellett volna fordulnia.

Végül kijelentem, hogy ezeket a sorokat nem azért írom, hogy válaszoljak az anonim írónak, hanem a közvéleményre való tekintettel, amely nem ismeri a dolgokat. Köszönetet mondva az előzékenységet, maradok tisztelettel Szubotica, 1926 május 13.

Bradvarovics Mihajlo

Alterus **Wittmos szerelési anyagok!**
NOVISAD
KAL. PEIRAZG-TELAF.
Csillárok, Tungaram
szólómpák

Üzletem áthelyezem a raktáron lévő francia és más gyártmányú árut minden elfogadható áron kiadatom. **Miška Pančić Subotica, Huspiac**

NYILTÉR.

Srpska Pravoslavna Crkvena Opština u Padju.

C. O. br. 33-1926.

Oglas

Prosedništvo crkv. srp. pravosl. opštine u Padju raspisuje...

Padju, 10-og maja 1926.

Dušan Imbronović paroh 4305 Sava Burdjulov predsednik.

Dražbeni oglas

Školski ochor u Adi (Bačka) raspisuje pismenu dražbu...

Ada (Bačka), 11. maja 1926.

4314 Predsedništvo.

Hirdetmény

Folyó évi május hó 25-én délután 4 órakor fog az én közjegyzői irodámban...

Kikiáltási ár 50000 dinár.

Közelebbi feltételek nálam vagy Stern Adolf suboticai kere...

Szabotica, 1926. évi május hó 11.

4302 Dr. Stipan Matijević klr. közjegyző.

Hirdetmény

Községi előjáróság, a községi képviselőtestület 82-1926. számú határozata alapján II. pályázatot hirdet...

Csantavir, 1926. május 10.

Matković B. s. k. 4321 Matuska A. s. k. albiró.

Szalmaszalat

málnához és egyéb italokhoz

higiénikus csomagolás, elsőrendű, nemesen fehérített csodaszép...

JOSIP BELAK, CELJE 43.

Minta és katalógus ingyen.

A novisadi róm. kath. egyházközség levélbeni zárt ajánlat útján bérbe adja a Péter király-utca 30 sz. bérházában levő következő üzlet-helyiségeket:

1. A Róth Manó és Fiai által bérelt földszinti, emeleti üzlet és pincehelyiséget f. évi augusztus hó 1-ével.

A Platz László által bérelt földszinti üzlet és pincehelyiséget. Ezen helyiség a pályázat lejártakor történő döntés után azonnal átadható.

Novi-Sad, 1926. május 8-án.

A róm. kath. hitközség elnöksége

"DAMA" FEHÉRNEMÜSZALON

A legújabb szabású inghugyik, hálógégek, kombinégek, hozott vagy saját anyagból tűzsurra, ptyoennel stb.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

Jég! Hűtőház ekszportra! Jég!

Értesítjük az ekszportöröket, hogy hűtésre és fagyasztásra teljesen berendezkedtünk...

Hamburger jéggyár Subotica

Telefon 566.

10031

Nagyobb textil import cég szerb, magyar és német levelezőt keres

aki egyttal kereskedelmi utakra is küldhető, Bácskában és Bánátban be van vezetve.

Cím megtudható a sombori fiókkiadó-hivatásban Ap tini-ú 46. Tel fon 341.

REGGEL

DÉL BEN

BACSMEGYEI NAPLO

HIRLAP

MINDEN ESEMÉNYRŐL HIRT AD

Házak

részletf. zetésre és készpénzért

Novisad központjában, gyors beköltözködés...

Biro Fortuna

Kr. Petra ul. 11. Novisad.

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levelepapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak...

Szállítunk

500 drb nagy levelepapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez Olcsóbb mint ha papírzsolotokra írja a számláit

Minden nyomtatványt két vagy hivanatra három nyelven készítünk.

Jó papír. - Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás, stánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

Reuma, isiasz, neuralgia ellen

az egyetlen védszer, amely sok kétségbeesett beteg vár és amely minden a fürdők és egyéb szerek hatását a

„SPASITELJ“ radiumkötszer

Kapható a „SANITAS“ DROGERIÁBAN, Beograd Terazija 13.

Az átlomi vegyészeti intézet analízisa alapján a legjobb radioaktív kötszer.

ELSŐ SUBOTICAI PAPIRZACSKÓGYÁR

F. BEDŐ SUBOTICA ŠENOVA UL. 19. TELEFON 436.

Ajánlati valóság és ár tekintetében elsőrendű és versenyképes papírzacskólt. Kérjen mintát és árajánlatot.

DEERING

arató, kéveköttő, fűszedők és azok alkatrészei kaphatók:

KARLBÉLA

VAS-ÉS GÉPKERESKEDŐ, VE. KIKINDA

Üzletátalakítás miatt

Az összes divatszineken köpenyselyem már 130 dinár. Férfiöltöny mérték után készítve 700 dinártól.

Ügyelj a címre!

V. ČOVIĆ, Rrd čeva ulica.

Ügyelj a címre!

Csak rövid ideig

Csak rövid ideig

Viszonteladónak versenyképes és legelőkeltebb mérleget ajánl J. Sebestyén mérleggyár Subotica

Tungsram-Western
RÁDIÓ
a legelőkeltebb vevőkészülék
Gyári fölerakat:
a „VOLTA“ R. T.-nál
Veliki-Bečkerek

WEITZENFELD és TÁRSA
Subotica
Alapítva: 1902. Tel. 190 és 192.
Tévéretek: Kenderipar.
Datalitizlet: Városi hárszövet.
Egyre és Irókák: Wilsonova u. 7.

Ki akar érettségizni?
Összevont magánvizsgát tenni?
Teljes anyagi felelősséggel előkészít a
BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

ZSAK ZSINEG PONYVA
Tűző és kerti tűzők, hevederek, kárpitos kellékek, ponyva kölesön intézet, kender és manilla kévekötő fonalak. — Leszállított árak.

Révai Adolf Subotica, Sokolska ul. 2.
veit Gombkötő-utca, Kúnez ház. Telefon
Ajánl minden mennyiségben elsőrendű hőfűtő
DARABOS MÉSZE, szavatolt hőmentes
ÉPÍTŐ MÉSZE, valamint portland **CEMENTET**,
száraz, rostalt **PASZETET**, pécs-szabolcsi
készenmóssott **KOVÁCS SZENET**
Leszállított árak 50 kg.-tól kezdve! Házhöz szállítva

Szíves tudomására adjuk az összes ügyfeleinknek valamint ügynökeinknek, hogy iródnkat Sokolska ulica 7-ről
VILSONOVA ULICA 25.
(póstávalszemben) helyeztük át
Vardar Biztosító Intézet
fiókgazgatósága Subotican

Egy Hoffherr-Schranz gyártmányú
6-os komplett cséplőgarnitúra
Szerbia egyik kitűnő termő vidékén szakember részére, kellő garancia mellett a cséplési szezonra bérbeadó.
Cim a kiadóhivatalban.

Hotel Tirreno
VIAREGGIO, ITALIA
moderna komforttal berendezve, egész éven át nyitva. Hideg és meleg folyóvíz minden szobában. Magyar bécsi konyha.
Magyar levelezés.

ÚJDONSÁG!
„Patent szőnyeggy“
métrac nem kell, bárki elbírja, minden házban, szállodában, fürdőben és hajón nélkülözhetetlen. Árak csak **390 DINÁR**
Szétküldés utánvétellel

JOSIP BROZOVIC
ZAGREB
Boškovičeva ulica 18.
3030

Hölgyek figyelmébe!
Tavaszi és gyári szezonruhákat a legújabb modellek szerint legelőkeltebben készít
Maca-szalón
Subotica
Civil Metod tér 7.

KÉKKŐ
99%
a legelőkeltebben egyben és kicsinyben
Sugár Manónál

LEGDIVATOSABB ELEGÁNS NŐ SZALMARAJZOKAT
„PARIS“
Szandi Jolánka
kafészalónjában szerkeszti
Budapest, 1927

REUMÁSOK! Garantált és kipróbált szer: **Reuma, isiasz és izületi megbetegedések ellen**

Analgetin

1 ÜVEG 50 dinár

Két-három üveggel gyógyíthatja hosszadalmas, bántó és türelhetetlen reumáját

Kísérlelje meg — meg fog győződni!

Harcosok, rokkantak 10% engedményt kapnak minden gyógy- és illatszertárban.

Vidékre utánvétellel. — Gyártás és főraktár:

ORVOSI SZEREK LABORATORIUMA

Ph. Mr. **BRANKO P. PAUNOVIC**
BEOGRAD, KOLARČEVA 5.

„Obilic“ acélkasza

Jótállás minden darabért, külön jótálló levéllel

TELEFON 123.

FÖLERAKAT:

TELEFON 124.

BARZEL VASKERESKEDÉS SUBOTICA

No. 20

Valódi Pollárt fenyő, 27, 28: valódi Pollárt borotvák a legelőkeltebben kaphatók

Molnár István
borotva-, má- és homerukészőműhelyében

Subotica

Bone S. M. Révievca 26

Minden a szakmába vágó készítői munkát a legelőkeltebben és legelőkeltebben készítik. Postán beiktató munkákat 8 napon belül a legelőkeltebben elkészítve küldöm vissza

Nyári szezonra ruhát **festesse vagy tisztítsassa**
Szudarevits Albertnál
Subotica, Skotus Vinter ul. 84. (Főposta vezén.)
3407

Molykár ellen

megőríz

garancia mellett **GOLDSTEIN**

szőrmeárúház
Subotica (Huspiac)

Tűz és betörés ellen biztosítva. 3752

S. KREKUS

Óras specialista
RUDIČEVA UL. 4.

(gyűmölcsipiac) ezermű helyezésű, ahol pünkösdi minden hévsnári egy értékes ajándék tárgyat kap

KORZÓ MOZI

Május 13-16. Csütörtök-től - vasárnapig Jugoszláviában először! Pierre B noit Az áruló c. regénye után készült attrakció

Orlov hercegnő

(Libanoni kastély urnöje) Mi két rész egyszerre. Kétségbeesés bűbéje, Libanon varázsa, izzó ezer-tíz, komkedés, jellemzik ezt a külön egészítettség, főszereplő a d... természet

LIFKA MOZI

Május 13-16. Csütörtök-től - vasárnapig Amikor egy kutya okosabb mint sok ember! Ujdonság, melyet Subotica még senki sem látott!

RIN-TIN-SEGITSGÉI

Egy farkaskutyának hihetetlen lemenyessége! megjárta pompás bravurjai a felvonásban ezenkívül Alibaba és a 40 rabló burleszk 2 felvonásban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzés kötszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű levelet továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszüzenet mellékelendő.

Utelvelek konzul... zását legolcsóbban... 30 dinárért a Nemzetközi Tudakozás Irodájában Subotica, Krailia Aleksandra 9. Beküldés posta utalással 4241

Legolcsóbban kapható Nojosek Géza... Subotica

Különbeltárú szőpen butorozott kétablakos utcai szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3360

Egy vagy két fiatal ember... butorozott szoba kiadó. Esetleg háaspárnak is. II. Oslobodjenja ul. 6. 4276

Kozmetikai szalon (Subotica, városközpület, tel. piaci) arcápolás, manikűr, női fodrászat, hajfestés... 4241

Hajózási vállalat képviselete utasoknak Amerikába és Kanadába való kiszállítására ügyes embernek... 4299

Butorozott szobába lakótársnőt keresek. VIII. Zelenička 10. 4320

LEVELETÉZÉS

38 éves. Tudom keresett. Gyöngyvirággal 3-kor várta. Irjon címre. Jurišićné. 4310

VÉTEL-ELADÁS

Gyökerez. nemes krizantém-tövek két, ibolyatövek egy dinárért kaphatók. Balog Lina, Subotica. 4259

Saját készítésű divatcipők

legolcsóbb beváltási forrása Róka divatcipészete Subotica, Zrinjski trg 2. 1662

Reform dupla darab és derce tisztítógép. mádnem új. 2 db négyrészt és 1 db kétrészt sikszita alig használt, bérletjárát miatt eladó. Üzemben megtérülhet. Reiter Testvéreknél, Svetozar-Miletićen 4279

Forgalmas utcában gyógyszerártnak alkalmas helyiség

3-4 méter helyiséggel szon... G. Apotekarstva" Novi-Sad, Ustaveka ul. 46, "Subotica" jellegű kiadó. 4317

Teljes jókarban levő 2 db üvegezett puld. eladó Sugár Bélánál, Aleksandrova ul. 9. 4390

Prima rénszéna. 5 vagonnal eladó. Benis Fülöp, Novi-Mibas. 4216

Szeplők, márvoltok, pórsz... Creme Parvary készült: B. Gyógyszertár Subotica Kapható mindenütt

8 HP huzatos magán... kazán nagyon olcsón eladó, esetleg csépesze haszonbérbe kiadó. Kelemen István, St. Manija. 4307

légyverem légyel együtt eladó. Beogradski put 103 3730

Bánati városban jóménő ur és női fodrászüzlet kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Leveleket "Jólménő" jellegűre a kiadóba kér. 4304

Rádiókészülék, teljesen új négylámpás, teljesen felszerelve, tüccsérrel, fejhallgatókkal és akkumulátorral, elköltözés miatt olcsón eladó. Cím a kiadóban. 4294

Pékség, fehér és fekete sütésre berendezve, házzal együtt eladó. Dr. László, II. Oslobodjenja ul. 76. 4269

Ford traktor, 2 vasu ekóval eladó. G. Tekelja ul. 19, Subotica. 4222

Új nyolcoszlopos gvaszkoci utányos áron eladó Dönniger Józsefnél, Mariboroson. 4298

Nea-Crem legmegbízhatóbb arc- és kezápoló KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

Bezdránban kedvező fizetési feltételek mellett jó forgalmu vendéglő... 4319

KÜLÖNFÉLE

Akar ön öfésőn és szőpen ruházkodni? Akkor siersen és tekintse meg a most érkezett mertékutáni ruhát pótoló finom fényöltöny és felöltőket. Esőruha árú és kidolgozás! Megérő olcsón árusítatnak Eisler Izsónál Barátok temploma során. 4185

Helyi vállalat melegeznő központban levő tágas, szép irodát. Felvilágosítás: Telefon 330. 4525

GINGOLD HALUZLET SUBOTICA DUNAI HAL PONTY SÜLLŐ, HARCSA stb. MINDENNAP KAPHATÓ GINGOLD HALUZLET SUBOTICA

JUGOSZLÁV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZASZLÓK tiszta gyapjuból, szine nap és víz ellen garantiál 75 cm széles 120 cm hosszú Din. 70.- 100 cm széles 150 cm hosszú Din. 100.- 110 cm széles 200 cm hosszú Din. 150.- 120 cm széles 250 cm hosszú Din. 200.- 150 cm széles 300 cm hosszú Din. 300.- KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbićeva ul. 22

Négyülékes Ford 1925. augusztusban a suboticiai kiállításán véve, ballongummi, a tölgyfűtő elhalálózása folytán sürgősen eladó A keleti Klein Géza és Fiai suboticiai garázsában tekinthető meg. Ára 22.500 dinár, alkü nélkül, fizetendő csak K. P. 3282

Csak Rastätter-től chünvasbori vegven! Megbízható kitűnő ízű erősítő szer... 3647

FOGLALKOZÁS

Nyomdászszerelet, aki szerb és magyar nyelvben peritekt. keresek azonnali belépésre. Hajman Istvan nyomdajajdonos B. Topola. 4101

Szerb-magyar correpetitort keresek két nevedik gimnazista gyermekek mellé. Cím a kiadóban.

Deutsches Fräulein sucht Stelle in Sombor zu Kindern. Adresse bei Dr. Szántó, Sombor, Apatinska 46. 4164

Kárpitos műhelyemet május 1-től Foko'ska ulica 7 sz. alól 16 szám alatti lakásban h lyzem át megfelelőbb helyiség és magas házbermiatt

Nagy Gyula kárpitos 2976

Fiatal cukrászsegéd keresetek azonnali belépésre Pentz Károly cukrászdájában. V. K. Beckserek Cara Dušana ul. 6. sz. 4237

Sofőr, zeplakotó 24 éves, bármilyen gyártmányu autóhoz ajánlkozik állandó alkalmazásra. Cím a kiadóban. 4246

Nevelőnői állást keres intelligenz leány közvermek mellé, esetleg Novisadra és Somborba is. Cím a kiadóban. 4249

Károly Fleischler SUBOTICA

Gyermektelen házaspár... 4287

Utazó képviselő, szakmeret és tüke nélkül kerestetik minden városban. Ajánlatokat német vagy szerb nyelven "Fleisch-Ehrlich" jellege alatt a kiadóba kerék. 4270

NARODNI BIOSKOP

Május 15-től 16-ig Szombattól-vasárnapig Az élet komédiája dráma a művész életből. Főszerepben Lia de Patti, Eugen K. Špifer, Oj. Vasari. Az előadások kezdete: Szombaton d. u. 5 fél 9 órakor. Vasárnap 4, 6 és fél 9 órakor.

Kisegítő ápolónő fennjáró betevéhez azonnalra felvétetik Cím a kiadóban. 4286

BENJAMIN E. Készítőkészítők... Adám ékszerésznél Suboticián Rudičeva ul. 6. - Sagar-ház.

Ügyes fiatal borkereskedősegéd felvesz Rosenfeld borkereskedő. 4326

Kerestök két éves gyermek mellé leány, ki a gyermekápoláshoz ért és gyermek részére főzni is tud. Ajánlatokat 4296 szám alatt a kiadó továbbít. 4296

Fényképesszegéd keresek, aki laboratóriumi munkában és más felvételekben járatos. Fényképező ajánlatokat a következő címre kerék: Fotograflavija, Dubrovnik. 4300

modelkalapok „ESZTERKA” a szep szalonba Aleksandrova ulica 9., mely látogatottságát szolid áraknak köszönheti. 435

Kereskedelmi és ártódmény tanár, peritekt könyvelő, levélt. több évi gyakorlattal, beszél 4 nyelven, félnapra, esetleg egész napra is állást keres. Címeket a kiadóba kér. 4298

Somborban a Bácsmegeyi Napló részére hirdetéseset Dr. Szántó Miklós Apatini ut 46. vesz fel.

Fiatal nő ajánlkozik házzvezetőnek magános urhoz, azonnali belépésre, megbeszé és esetén minden munkát vállal. Ajánlatok "Fiatka" jellegre a novisadi kiadóba keretnek. 4316

Jóforgalmu borbélyüzlet eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4256

Gummbelvezető bármilyen nyelven Vészt Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalba elfogad.

Május hó végéig kiarsitjuk az összes lusztereket, vasalókat, villanyfőzőket, ventilátorokat beszerzési áron. Használja ki az alkalmat és szerezze be szükségleteit. — Palicsi lakosok május 17-től kezdve az egész nyári szezon alatt Palicson, a villamos-állomáson szerezhetnek be villanykörtéket és egyéb villamos anyagokat, ahol egész nap egy villanyezelő fog kintartózkodni és kívánatra elvégzi a szükséges javításokat.

Subotici Villamos Vasut és Világítási R. T.